

VAKOK VILÁGA

LXXXI.
évfolyam
4. szám

2020.
április

 MAGYAR
VAKOK ÉS GYENGÉNLTÁTÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

Házunk tájáról

- 3 Elnöki beszámoló a 2020. január 29. és március 12. között végzett munkáról
- 5 A szakmai vezető beszámolója a 2020. január 29. és március 12. között végzett munkáról
- 8 Köszönet a kölyöknevelők munkájáért – Rithnovszky-díjat alapított az MVGYOSZ
- 9 Maszkokkal segít a Fény Alapítvány
- 10 Koronavírus-intézkedési terv a fogytékos személyek és családjaik támogatására
- 13 Nem akadálymentes a készpénzmentes jegyvásárlás – Mielőbbi megoldást kér az MVGYOSZ
- 14 Átmeneti ingyenesség a távolsági buszközlekedésben
- 15 Az MVGYOSZ a látássérült emberek előnyben részesítését kéri az online vásárlásnál
- 17 Az emelt szintű érettségi és a tankönyvellátás ügyében az Oktatási Hivatalhoz fordult az MVGYOSZ
- 19 Újabb hírek a web akadálymentesítés terén

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

- 21 Én segítek. Te segítesz?
- 23 A hangomat adom – Beszélgetés Plaszkony Adrienn felolvasóval
- 26 Versvilág – összeállította Árvay Mária
- 32 Anekdoták híres emberekről 6

Első a család

- 34 Rangos állami kitüntetést kapott a magyar vakvezetőkutya-képzés atyja
- 36 Maszk-kisokos – Mit takarnak a jelölések?
- 37 Munkavállalás koronavírus-járvány idején
- 39 Módosultak az akkreditált foglalkoztatás szabályai a veszélyhelyzet időtartama alatt
- 41 A veszélyhelyzettel összefüggő, szociális ellátásokat érintő változások

Tuti tippek, rövid hírek

- 43 A kijárási korlátozás idején is segít a Távszem
- 43 Tájékoztatás az MVGYOSZ ügyfélszolgálatáról és a szolgáltatások működtetéséről
- 44 Otthonról is Okosklub
- 44 Vásároljon e-mailben a segédeszközboltból
- 45 Távoli jogi tanácsadás
- 45 VV-vasárnap – Újságkivágások az MVGYOSZ hivatalos lapjának elmúlt 80 évéből

Társas barangoló

- 46 Kapitány a fedélzeten 2. rész

Újság az újságban

- 48 Home office és távoktatás – Így segít a Windows a gyengénlátó felhasználóknak

---

Házunk tájáról

Elnöki beszámoló a 2020. január 29. és március 12. között végzett munkáról

A vonatkozó jogszabályok előírásainak megfelelően kértük, hogy az Országos Széchényi Könyvtár tartsa nyilván a hangoskönyvtár adatait, tegye közzé azokat a jogosított szervezetek nyilvános listáján, illetve szolgáltatassa be a központi, nemzetközi nyilvántartásba a WIPO számára.

Bejelentettük az MVGYOSZ Thököly úti telephelyén végzett tevékenységeinket a Budapest Főváros Kormányhivatala és Zugló Kormányhivatala illetékes szerveinél.

Ismét megkezdődött a tárgyalás a csepeli önkormányzattal a közös tulajdonú ingatlan megosztásával kapcsolatban. Mint az emlékezetes, az önkormányzat korábban tett javaslatát nem tudtuk elfogadni. Most azt kérik, hogy mi tegyünk javaslatot. Ezt azonban felelősen úgy tudjuk megtenni, ha ingatlan-szakértőtől értébecslési szakvéleményt kérünk az ajánlat alátámasztására.

Elkészítettük és megküldtük a Fogyatékosügyei Főosztálynak a 2020. évi költségvetési támogatás folyósításához szükséges szakmai programot és költségtervet.

Munkatársaim részt vettek az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar által szervezett Gyógytea soron következő rendezvényén, amelynek címe: Ophthalmodefektologia-tól a Távszemig. Témája: a látássérültek nevelés-oktatásának elmúlt fél évszázada és hogyan tovább? Ezt vázolták előadásaikban: Csocsán Emmy, Nagyné Schiffer Csilla és Rozemberczki Zoltán.

Az Európai Bizottság utasjogokkal foglalkozó osztálya találkozót szervezett az utasok jogait képviselő civil szervezetekkel, a magyar hatóságokkal és a fuvarozók képviselőivel. Érdeklődtek a tevékenységünkről az utasjogok magyarországi érvényesítésében, véleményünkről, hogy a fuvarozók hogyan alkalmazzák, ill. a hatóságok hogyan érvényesítik ezeket a jogokat. Felszólalásunkban megerősítettük azt az általános tapasztalatot, miszerint Magyarország az EU-s jogszabályok hazai jogrendbe történő implementációjában általában élen jár, ám a megvalósítás tekintetében már nem tartozunk az élmezőnyhöz. Az MVGYOSZ szerint elfogadhatatlan az utasjogi rendelet alkalmazása alóli mentesség „folyamatos”, 5-5- évenkénti meghosszabbítása, a legutóbbi állapot szerint 2024.12.03-áig élvez mentességet hazánk a kötelezettségek teljesítése alól.

Figyelemmel a látássérült ügyfelek ügyintézés során szerzett negatív tapasztalataira, a Magyar Nemzeti Bank, valamint a Magyar Bankszövetség részvételével egyeztetést kezdeményeztünk a Magyar Nemzeti Bank fogyatékos ügyfelekkel kapcsolatos bánásmódról szóló 4/2017. (III.13.) számú ajánlásában rögzített elvek, illetve a pénzügyi intézményekkel szemben megfogalmazott követelmények betartásával kapcsolatban. Célunk, hogy a területen jelentkező valamennyi problémára, hiányosságra ráirányítsuk a figyelmet, illetve lehetőség szerint javaslatokat is megfogalmazzunk.

Megkezdődött az elemi rehabilitáció végrehajtási rendeletét előkészítő munkacsoport munkája, amelyet Dr. Simon Attila István helyettes államtitkár úr vezetett.

Partnerünk, az Óbudai Egyetem az MVGYOSZ-szel évek óta együttműködve fejleszti az Ariadné elektronikus vakvezető rendszert, ami a taktilis burkolati jelzések kialakítására ígér egy újszerű alternatívát olyan létesítményekben, ahol a hagyományos taktilis jelzések valamiért nem helyezhetőek el. Ez a rendszer magában rejti továbbá azt a potenciált, hogy az elektronikus jeladók révén többletinformációkat adjon a látássérült felhasználók számára. A fejlesztőknek és az MVGYOSZ akadálymentesítési ügyekkel foglalkozó munkatársainak számos ötlete van a rendszer fejlesztésével kapcsolatban, azonban kíváncsiak vagyunk a felhasználói igényekre is.

Az Országos Fogyatékosügyi Tanács titkárának kérésére megküldtük javaslatainkat az OFT 2020. évi munkatervéhez.

A Pedagógus Expón munkatársam bemutatta a jövő kilátásai projektet. A rendezvényre meghívtuk Szombati Pannit, a Vakok Általános Iskolájának kémiantanárát, aki magával hozta az általa készített AtoMol. Az AtoMol a kémiai molekulákat és kötéseiket megtestesítő találmány, melyet az iskolában is aktívan használnak.

Tájékoztatást kértünk az Innovációs és Technológiai Minisztériumtól, a közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítése alapjául szolgáló közzétett harmonizált szabvány (EN 301 549 v2.1.2 nemzeti akadálymentességi szabvány) magyar nyelvű elérhetőségéről. Oka, hogy erre már az elmúlt évben ígéretet kaptunk, de a szabvány még mindig nem érhető el magyar nyelven. Ez pedig nehezíti a webfejlesztők munkáját.

Tájékoztattam a Magyar RTL Televízió Zrt. munkatársát és jogtanácsosát arról, hogy miként kell végrehajtani az audionarrációt 2020 szeptemberében a televíziózásban.

A Vakvezetőkutya-kiképző Központ vezetője kezdeményezésére elkészítettük és az elnökség elé terjesztettük elfogadásra a Rithnovszky-díj adományozásának szabályzatát. Díjazott az a magánszemély lehet, akivel az MVGYOSZ a szövetség kölyöknevelési programjában történő részvétel céljából szerződést kötött. Ha a kölyöknevelésben a szerződést kötött magánszemély családja is részt vesz, akkor a díjat e magánszemély és családja kapja. Első alkalommal 2020-ban szeretnénk elismerni azon önkéntes kölyöknevelők tevékenységét, akik kiemelkedő munkájukkal segítik az MVGYOSZ vakvezetőkutya-kiképzését. A díjat minden évben a vakvezetőkutyák világnapja alkalmából szervezett rendezvényen adjuk át.

Munkatársaimmal részt vettünk és előadást tartottunk a Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete által szervezett „Közösen a munkáért Bács-Kiskunban” elnevezésű rendezvényen. A projekt célja előmozdítani a megváltozott munkaképességű munkavállalók integrált foglalkoztatását.

Partnertalálkozóra kaptunk meghívást a Gyengénlátók Általános Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiumától, amelyen örömmel vettünk részt. A glaucoma világnapja alkalmából szervezett eseményen előadásokat hallottunk a glaucoma kezeléséről, a gyengénlátók oktatásáról, a gyógypedagógia átalakulásáról. Megismerhettük az alsó és felső tagozatos tanulók oktatását.

Levelet írtunk az Oktatási hivatal elnökének, amelyben együttműködését és segítségét kértük az integráltan tanuló látássérült diákok gondjainak megoldásához. A szövetséghez sok panasz, észrevétel érkezik többségi oktatásban tanuló látássérült diákok, illetve szüleik részéről, amelyek több témát, területet is érintenek. Ezek közül aktuálisan talán a legfontosabbak azok, amelyek a központi, különösen az emelt szintű érettségi vizsgán való részvétellel, illetve az érettségi feladatlapok adaptálásával kapcsolatos anomáliákat jelzik.

dr. Nagy Sándor elnök

A szakmai vezető beszámolója a 2020. január 29. és március 12. között végzett munkáról

Bevezetés

A tárgyalt időszakban elsődlegesen az MVGYOSZ szolgáltatásainak újraindításában működtem közre, valamint a 2019-es évről szóló szakmai beszámoló

moló készítését kezdtem meg. Az MVGYOSZ szolgáltatásait is érintő, a munkavállalók fertőző betegségek elleni védelmét szolgáló és a koronavírus terjedésének megnehezítése érdekében foganatosítandó javaslatot terjesztettem elő a munkáltató felé.

Szolgáltatások újraindítása

A január elsejével kinevezett szolgáltatásvezetőnek határozott elképzelései vannak az MVGYOSZ szolgáltatásainak működtetésével kapcsolatban. Természetesen a cél továbbra is az, hogy a szövetség a látássérültek életminőségét javítsa a szolgáltatásaival, és az esetleges változtatásokat csak abban a tekintetben érezzék meg a célcsoport tagjai, amennyiben azoktól jobbra válnak a szolgáltatások. Annak érdekében, hogy a szolgáltatásokban végrehajtandó változtatások a munkavállalók és az ügyfelek számára egyaránt előnyt jelenthessenek, a területen rendelkezésemre álló információkat kérésre és szükség szerint megosztom az új szolgáltatásvezetővel.

A szolgáltatások új helyszíne megközelítésének segítése céljából a látássérülteket segítő támpontokat is tartalmazó útvonalleírás került fel a szövetség honlapjára.

Az épület és a könyvtárak/segédeszközbolt bejáratát távirányítóval vezérelhető beszélő dobozok jelzik.

Braille- és hangoskönyv kölcsönzés

A hangoskönyv kölcsönzés online lehetősége – jellegénél fogva – nem szünetel, az év minden napján elérhető. A postai kiszállítással és a személyes megjelenéssel történő kölcsönzés sikeresen beindult. Az új könyvtáros szakmai szempontból kifogástalan, a kölcsönzést nyilvántartó szoftvert az eddig ismertnél szélesebb körben tudja alkalmazni. A nyilvántartásban olyan hibákat fedett fel, amelyek még az első állományfeltöltéskor keletkeztek. Ezeket folyamatosan javítja. A Braille-könyvek kölcsönzése terén is történtek előrelépések. Megkezdődött az új telephelyen lévő kötetek gyors azonosíthatóságának és nyilvántarthatóságának előkészítése.

Segédeszköz értékesítés

Az árukészletet a nyitási napra feltöltöttük. A bolt újraindítása alkalmából a vásárlóknak nyitási akcióval kedveskedtünk. A kiszolgálást már többnyire ketten végzik, így a vásárlók az eddig megszokottnál hamarabb kerülnek sorra.

Okosklub

A szolgáltatást folyamatosan veszik igénybe, elsősorban a 60+ éves látás-sérültek és szinte kizárólag az iPhone készülékek használatát szeretnék teljes körűen elsajátítani.

Jogsegélyszolgálat

A jogi tanácsadásra egyre nagyobb az igény. A személyes ügyfélfogadás időtartama 2020-tól megduplázódott. Az ügyfélfogadási idő is változott. Részletek az MVGYOSZ honlapján olvashatóak.

Angol nyelvtanfolyam

A tanfolyamon résztvevő kis létszámú csoportok számára az új telephelyen is tudunk helyet biztosítani, így az oktató munka újraindult.

Névírás oktatás

A tanfolyamon személyre szabott fejlesztés történik, egy szakpedagógus és egy résztvevő van jelen egyes alkalmakkor. A tevékenység végzésére az új telephelyen is tudunk helyet biztosítani.

Jóga

A jóga órákon egy kb. 10 fős csoport szokott részt venni. A tevékenység végzésére az új telephelyen sajnos nem tudunk helyet biztosítani. A jóga órák új helyszínét a VÁI biztosítja.

Vakvezető kutya használatának biztosítása

Továbbra is napirenden van az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központ tulajdonjogviszonyának rendezése. A szövetség számára a lehető legjobb megoldás megvalósítása érdekében szakértők bevonása történt.

Táv szem

Jelenleg – talán – ez az MVGYOSZ legszervezettebben működő szolgáltatása. Ennek az az oka, hogy a feladat elvégzésére elegendő számban áll rendelkezésre kompetens munkaerő, valamint a szolgáltatási terv kialakítására és a szolgáltatás bevezetésére, valamint a szükséges infrastruktúra kialakítására az EU által finanszírozott és ellenőrzött pályázati projekt forrásai álltak rendelkezésre, illetve az, hogy a tevékenység fenntartására jelenleg van elegendő saját erőforrása a szövetségnek.

Nyilvánossági kommunikációs tevékenység

Köszönhetően az új kommunikációs vezetőnek szintet lépett az MVGYOSZ hírlevele. A megjelenő hírek formai és tartalmi minősége immár eleget tesz a szakmai követelményeknek.

Adományszervezés

Megtörtént a tavalyi évben végzett direktmarketing tevékenységünk értékelése. Általánosan pozitív az eredmény, a tervet sikerült túlteljesíteni. A 2020-ra kitűzött célokat a tevékenységre vonatkozóan levont következtetésekre figyelemmel tudjuk megvalósítani.

BlindShell

A klasszikus, fizikai billentyűzetes, beszélő telefon magyar nyelvű változatának készítéséhez kapcsolódó fordítások befejeződtek. Most a már magyarul beszélő mintadarab teljes körű tesztelése zajlik. Néhány javításra szoruló dolgot már felfedtek a tesztelésbe bevont munkatársaink, melyekről tájékoztattuk a gyártót. A frissített változatú szoftverre várunk.

Éves beszámoló készítése

A beszámoló minden évben szolgál meglepetésekkel. Az eredmények alapján gyakran vonhatunk le következtetéseket arról, hogy adott stratégiák beváltották-e a hozzájuk fűzött reményeket, vagy sem. A klasszikus szolgáltatások terén például a segédeszköz értékesítés csaknem kétszer annyi vásárlást eredményezett, mint az előző évben volt, így a vonatkozó 2019-es stratégia bevált. A hangoskönyv kölcsönzés esetében az online kölcsönzési lehetőség nem szorította vissza a CD-k kölcsönzését, hanem általa megnövekedett a hangoskönyveket hallgatók száma. A Braille-könyv kölcsönzések számán nem segített a kölcsönözhető állomány nagyszámú növelése, tehát azon a területen az óriási mértékű állománygyarapítás nem a megfelelő módszer a kölcsönzők megtartására, vagy számuk növelésére, sokkal inkább a fogyasztói igények kielégítése kell, hogy cél legyen, illetve itt is az online kölcsönzés bevezetése jelenthet előrelépést.

Angyal Gábor szakmai vezető

Köszönet a kölyöknevelők munkájáért – Rithnovszky-díjat alapított az MVGYOSZ

Az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központjából az elmúlt negyven évben több száz négy lábú segítő került ki. Ez elképzelhetetlen lenne a

kölyökkutyákat felnevelő önkéntesek áldozatos munkája nélkül. A Rithnovszky-díjjal mostantól ezt köszönjük meg.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöksége Schiff Mónika, a szövetség Vakvezetőkutya-kiképző Központjának vezetője javaslatára a 2020. március 13-ai ülésén hozott 18/2020. számú határozatával döntött a Rithnovszky-díj megalapításáról.

A Rithnovszky-díjat az MVGYOSZ azon önkéntesei kaphatják meg, akik kölyöknevelőként végzett munkájukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy a látássérült igénylők jól képzett vakvezető kutyához juthassanak. A díj célja továbbá a magyarországi vakvezetőkutya-képzést megalapító Vitéz Lovag Rithnovszky János munkásságának elismerése és példájának bemutatása a jelen és a jövő számára.

Díjazott az a magánszemély lehet, akivel az MVGYOSZ a szövetség Kölyöknevelési programjában történő részvétel céljából önkéntes szerződést kötött. Ha a kölyöknevelésben a magánszemély családja is részt vesz, akkor a díjat együttesen kapják. Ezüst fokozatú Rithnovszky-díjra 3, arany fokozatú Rithnovszky-díjra 6, gyémánt fokozatú Rithnovszky-díjra pedig 10 kölyökkutya felnevelése után lesznek jogosultak az önkéntesek.

Az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központ vezetője terjeszti fel a díj várományosait az MVGYOSZ elnöksége részére, melyről az elnökség határozatban dönt. A díj oklevélből és egyedi, képzőművész által készített üveg emlékplakettből áll. A gyémánt fokozatú díjhoz tartozó plakettek sorszámozottak.

A díjak minden évben a vakvezetőkutyák világnapja (április 27.) alkalmából rendezett ünnepségen kerülnek átadásra. Az első Rithnovszky-díjakat 2020-ban ítéli oda az MVGYOSZ elnöksége.

A Vakvezetőkutya-kiképző Központ tevékenységét évtizedek óta segítik önkéntes kölyöknevelők, akiknek feladata a kölyökkutyák előkészítése a kiképzési programba történő bevonásra. Vannak olyan önkéntesek, akik már több mint tíz kutyát neveltek fel a látássérültek számára, ám munkájuk nyilvános elismerésére eddig nem került sor. A díj megalapításától a kölyöknevelői önkéntes munkára való motiváció erősítését is reméli a Vakvezetőkutya-kiképző Központ vezetője.

Németh Orsolya

Maszkokkal segít a Fény Alapítvány

A Fény Alapítvány a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének partnereként évek óta támogatja a látássérült embereket.

Most, a járvány idején maszkok térítésmentes adományozásával segíti a szövetség tagjait és munkatársait.

A Fény Alapítvány régóta és változatos módon támogatja a vak és gyengénlátó emberek társadalmi integrációját és a látásvesztés megelőzését az

MVGYOSZ-en keresztül. Anyagi támogatást adott az elmúlt években a szövetségben zajló angol nyelvtanfolyam, stílustanácsadás, jógaoktatás és a glaukóma-szűrések megszervezéséhez és megvalósításához is.

A koronavírus-járvány időszakában legfontosabb és legalapvetőbb teendők a megelőzés, a védekezés a fertőzés ellen. Ezért a Fény Alapítvány dupla rétegű maszkokat gyártatott, melyeket ingyenesen ad át a látássérült igénylőknek. Az alapítvány most ezzel támogatja a szövetség munkatársait és tagságát, amit ezúton is köszönünk.

Maszkot igényelni a Fény Alapítvány alábbi elérhetőségein lehet:

Telefonszám: +36(30)922-7653

e-mail cím: info@fenyalapitvany.hu

Vigyázzunk magunkra és egymásra!

Koronavírus-intézkedési terv a fogyatékos személyek és családjaik támogatására

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma március 26-án intézkedési tervet adott ki az új koronavírus-járvány időszakában az otthonukban élő fogyatékos személyek és családjaik támogatására vonatkozóan. Cikkünkben az ebben foglaltakról adunk információt.

A koronavírus-járvány okán kihirdetett veszélyhelyzet elrendelését követően a Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa (FESZT) azonnali egyeztetést és együttműködést kezdeményezett a kormányzattal a fogyatékos személyek speciális igényeire reagáló segítségnyújtás céljából. A munkában a látássérült személyeket képviselve az MVGYOSZ is részt vett.

Az MVGYOSZ munkatársai a FESZT elnökének felkérésére még március 12-én rövid összefoglalást készítettek a vak és gyengénlátó személyek igényeiről és szükségleteiről a járványhelyzetre és egy esetleges karantén ese-

tére vonatkozóan. Ebben felhívták a döntéshozók figyelmét a látássérült emberek ismeretlen helyen, pl. egészségügyi intézményben való tájékozódásának nehézségeire, az általuk használatos digitális technológiák és a mindenki számára hozzáférhető információnyújtás fontosságára, illetve a váratlan helyzetekben a személyi segítség szükségességére. Hangsúlyozták emellett az önállóság és önrendelkezés tiszteletben tartásának fontosságát, valamint azt, hogy a látássérült emberek csoportján belül magas az időskorúak és a krónikus betegséggel élők aránya, akik fokozottan veszélyeztetettek. Jelezték továbbá, hogy azért is különösen kiszolgáltatottak a vak és gyengénlátó emberek, mivel önállóan kizárólag a közösségi közlekedést használva képesek közlekedni. Kiemelten felhívták a figyelmet a segítő technológiák között a Távszem szolgáltatásra, melynek használatát nyilvános helyeken, pl. bevásárlásnál vagy egészségügyi ellátás során sem szabad megtiltani vagy korlátozni.

Az országos érdekképviselői szervezetek jelzéseinek figyelembe vételével dr. Kásler Miklós miniszter (EMMI) intézkedési tervet adott ki az új koronavírus-járvány időszakában az otthonukban élő fogyatékos személyek és családjaik támogatására vonatkozóan. Az intézkedési terv célja az új koronavírus által leginkább veszélyeztetett korosztály megóvása a fertőződéstől, hiszen az a fogyatékos személyek esetében fokozottan súlyos, akár végzetes következményekkel is járhat.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490.578 fő, azaz a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek. Nemzetközi vizsgálatokra épülő szakértői becslések ezzel szemben azt mutatják, hogy a lakosság átlagosan 10%-a él valamilyen fogyatékos állapottal, a valós szám tehát hazánkban is inkább az egymilliót közelítheti. Megóvásuk módja az izoláció, az interakciók minimálisra szorítása, az új körülmények között is biztonságos életkörülmények biztosítása, a korábbi kapcsolatok hiányát enyhítő lépések megtétele. Ehhez a társadalom többi tagjának segítségére is szükség van, amelyhez központi szervezés, illetve koordináció indokolt. Tekintettel arra, hogy az idősek mellett a fogyatékos emberek is az új koronavírus által veszélyeztetett körbe tartoznak, javasolt a fertőzésveszélyt jelentő személyes kapcsolatok minimálisra szorítása, a megváltozott körülmények között is biztonságos életkörülmények biztosítása, ugyanakkor a közvetlen érintkezéssel nem járó társas kapcsolatok – amennyiben szükséges, felügyelet, támogatás – megszervezése.

Az intézkedési terv feladatokat ró a Belügyminisztérium, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a kor-

mányhivatalok és a települési önkormányzatok munkatársaira, akiknek az alábbi tevékenységeket írja elő:

Valamennyi önkormányzatnak fel kell mérnie, hogy a területén hány olyan fogyatékos személy él, aki a veszélyhelyzet időszakában támogatásra szorul, vagy arra lehet szüksége, például a gondozó családtag betegsége, vagy karantén idején. Az idősek kapcsán erre kijelölt személyek feladatköre kiegészül a fogyatékos személyekre vonatkozó információk összegyűjtésével. A felmérés kiterjed arra is, hogy a fogyatékos emberek rendelkeznek-e a számukra megfelelő infokommunikációs eszközökkel. A felmérés és segítségnyújtás céljából az önkormányzatok a fogyatékos személyek helyi érdekképviseleteivel és egyéb szervezeteivel is felveszik a kapcsolatot. Cél a fogyatékos emberek, családjaik és szervezeteik ösztönzése, hogy ők is keressék a kapcsolatot az önkormányzatokkal.

Kiemelten fontos a fogyatékos személyek elemi szükségleteinek kielégítését szolgáló áruk, szolgáltatások, így különösen megfelelő élelmezésük, étkeztetésük biztosítása, bevásárlásaik intézése, a fertőzést megakadályozó higiénés eszközök biztosítása, a higiénés szabályok megismertetése, továbbá – amennyiben szükséges – a folyamatos gyógyszerellátottság biztosítása. Ennek megoldása érdekében az intézkedési terv felszólít az átmenetileg bezárt állami és önkormányzati intézmények munkatársainak, illetve a nélkülözhető munkakört betöltő állami alkalmazottak bevonására a fogyatékos személyekkel kapcsolatos feladatok megvalósításába, a munkajogi szabályok betartásával. Emellett az idősek támogatása érdekében az önkéntesek toborzására szolgáló honlapon lehetőség lesz a fogyatékos emberek ellátásában közreműködő önkéntesek toborzására is.

Az egyenlő eséllyel hozzáférhető kommunikáció érdekében a Belügyminisztérium által működtetett www.koronavirus.gov.hu honlapról elérhetőek lesznek a fogyatékos személyek érdekében működő szervezetek honlapjai, tájékoztató anyagai. A kapcsolódó zöldszámokon és a megadott e-mail címen elérhető call center munkatársai tájékoztatást kapnak arról, hogy amennyiben speciális fogyatékoságügyi kérdés érkezik hozzájuk, hova fordulhatnak tájékoztatásért vagy segítségért.

A helyi rádiók, televíziók, lapok rendkívül fontosak a lokális szintű folyamatos tájékoztatásban. Az önkormányzatok sajtóügyekért felelős munkatársának feladata, hogy kapcsolatot tartson a helyi média szerkesztőivel, hogy a legfrissebb helyi járványügyi hírek mellett a javasolt megelőzési intézkedésekről is folyamatosan hírt adjanak, emellett figyelje a fogyatékoságügyi érdekvédelmi szervezetek által működtetett honlapokat annak érdekében,

hogy a fogyatékos emberek által használt kommunikációs eszközökön is elérhetőek legyenek a releváns információk.

Az elmúlt időszak jelentős fejlesztései egyre inkább teret engedtek a digitalizáció és a modern infokommunikációs eszközök alkalmazásával a távszolgáltatások és az e-ügyintézés biztosításának. A személyes találkozások elkerülése és a fenti típusú szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében törekedni kell arra, hogy azon fogyatékos személyek, akik nem rendelkeznek a fogyatékoságukhoz igazodó, megfelelő infokommunikációs eszközökkel, azokhoz hozzájuthassanak. Ezzel megteremthető a lehetőség az egészségügyi és szociális ellátás során újabb szolgáltatási profilok alkalmazásának, így pl. a videó konzultációnak. Ehhez a fogyatékos emberek és családjaik számára ingyenes WIFI-hálózat biztosítása is szükséges lehet, valamint a rendelkezésükre álló modern infokommunikációs eszközökre (pl. mobiltelefon, tablet, iPad, okosóra) megfelelő applikációk, pl. az érdekvédelmi szervezetek által kifejlesztett távszolgáltatást biztosító alkalmazások telepítésére, ezen eszközök alkalmazásának betanítására is. Ezek közé tartozik többek között a Távszem szolgáltatás is, amely a veszélyhelyzet és a kijárási korlátozás alatt is folyamatosan rendelkezésre áll.

Dr. Nagy Sándor, az MVGYOSZ elnöke tájékoztatta a szövetség tagegyesületeit és partnereit az intézkedési tervben foglaltakról, valamint kérte aktív közreműködésüket a működési területükön élő vak és gyengénlátó emberek segítségével a rendkívüli helyzet idején.

Németh Orsolya

Nem akadálymentes a készpénzmentes jegyvásárlás – Mielőbbi megoldást kér az MVGYOSZ

A látássérült utasok számára nem használható a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. által frissen kifejlesztett alkalmazás, mellyel a Volán járatain március 23-ától a készpénzmentes jegyvásárlást biztosítják. Az MVGYOSZ elnöke levélben kérte a helyzet mielőbbi megoldását.

A járványügyi helyzetre tekintettel, az utasok és az autóbusz-vezetők védelmében hozott új, rendkívüli intézkedés értelmében március 23-tól készpénzmentessé vált a jegyvásárlás a Volánbusz valamennyi járatán. A Volánbusz Zrt. és a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. megállapodása alapján az autóbusz-közlekedési társaság valamennyi helyközi járatán, valamint azon települések helyi járatain, ahol a Volánbusz a szolgáltató, elérhetővé vált a

készpénzmentes jegyvásárlás. A mobiljegy használatához az utasnak iOS vagy Android operációs rendszerű mobiltelefonjára le kell töltenie a Nemzeti Mobilfizetési

Zrt. vagy valamely viszonteladója (jelenleg a Simple by OTP) által működtetett közlekedési mobiljegy-alkalmazást, és abban regisztrálnia kell magát. Az alkalmazások elérhetőek a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. honlapján.

A látássérült utasok sajnálatlaltal állapotították meg, hogy az új alkalmazás általuk nem használható, így ők az elrendelt veszélyhelyzetben még inkább kiszolgáltatottá váltak az autóbusszos helyközi utazás igénybevétele során. Ez a helyzet nemcsak a fogyatékos személyek jogaira vonatkozó ENSZ-egyezmény és a fogyatékos személyek jogairól, illetve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség biztosításáról szóló hazai jogszabályokban foglaltak súlyos megsértését jelenti, de a közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobil alkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvényben foglaltaknak sem felel meg.

A jelzett problémák megoldása érdekében dr. Nagy Sándor, az MGVYOSZ elnöke levélben fordult Nyitrai Zsolt miniszterelnöki megbízotthoz, Fülöp Attilához, az EMMI szociális ügyekért felelős államtitkárához, Orsós Zsolthoz, az EMMI Fogyatékoságügyi Főosztályának vezetőjéhez, valamint Majosházi Csabához, a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség Megfelelőség Ellenőrzési Főosztályának főosztályvezetőjéhez.

Az elnök kérte, hogy a megszólított döntéshozók tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy az online jegyvásárlás mindenki számára hozzáférhető legyen, és mielőbb kezdeményezzék az alkalmazás megrendelőjének és fejlesztőjének elmarasztalását a vonatkozó jogszabályok be nem tartása következtében létrejött súlyos mulasztás miatt. Továbbá kérte intézkedésüket annak érdekében, hogy amíg az alkalmazás nem válik minden utas számára hozzáférhetővé, addig a látássérült személyek ingyenesen vehessék igénybe a Volánbusz szolgáltatásait, természetesen a 90%-os kedvezményre való jogosultságuk igazolása mellett.

Németh Orsolya

Átmeneti ingyenesség a távolsági buszközlekedésben

Körvonalazódik a készpénzmentes jegyvásárlás hozzáférhetősége! Ahogy arról beszámoltunk, az MGVYOSZ levélben fordult a döntéshozókhoz, hogy

a készpénzmentes jegyvásárlás a Volánbusz járatain a látássérült emberek számára is hozzáférhető legyen.

Levelünkre adott válaszában március 26-án Simon Attila István szociális ügyekért felelős helyettes államtitkár arról tájékoztatót, hogy az MGVYOSZ megkeresésének hatására az Emberi Erőforrások Minisztériuma felvette a kapcsolatot a közlekedési szakterület illetékeseivel. Tájékoztatásuk szerint a koronavírus-járvány okozta rendkívüli helyzet a közlekedésszervezés esetében is a lehető leghatékonyabb és egyben a leggyorsabb megoldásokat igényelte. A tömegközlekedés – mint közszolgáltatás – fenntartása jelen helyzetben is kiemelkedő jelentőséggel bír, ehhez pedig elsősorban a járművezetők egészségének védelmét kell szem előtt tartani. Tekintettel a rövid fejlesztési időre, a Volánbusz Zrt. mobil applikációjának hozzáférhetősége még valóban nem teljes körű, ezért a társaság felveszi a kapcsolatot a Nemzeti Mobilfizetési Zrt.-vel, és kezdeményezi az applikáció akadálymentessé tételét.

Az átmeneti időszak vonatkozásában az Innovációs és Technológiai Minisztérium engedélyezi a vak és gyengénlátó személyek számára a helyközi 90%-os utazási kedvezmény helyett a térítésmentes utazás lehetőségének biztosítását. Az erre való jogosultságot ugyanúgy, ugyanazon iratok felmutatásával kell igazolni, mint a 90%-os utazási kedvezmények esetében.

Különösen fontos ez az intézkedés azon látássérült személyeknek, akik nem rendelkeznek okostelefonnal, illetve akik annak használatában még kezdők és nem képesek önállóan új alkalmazások telepítésére és használatuk megtanulására. A jelen helyzetben csak korlátozottan áll rendelkezésre rehabilitációs tanári vagy mentori segítség a látássérültek informatika oktatásában, így a minisztérium intézkedése rendkívül nagy segítséget jelent.

Az MGVYOSZ ugyanakkor bizakodó abban a tekintetben, hogy a jogszabályokban foglaltaknak való megfelelés érdekében a jelenleg nem teljeskörűen hozzáférhető alkalmazás kijavítása mielőbb megtörténik.

Németh Orsolya

Az MGVYOSZ a látássérült emberek előnyben részesítését kéri az online vásárlásnál

A kihirdetett veszélyhelyzet következtében megnőtt az igény az online bevásárlásra, ami hátrányosan érinti a látássérült vásárlókat. Az MGVYOSZ a döntéshozókhöz fordult a vak és gyengénlátó emberek akadálymentes bevásárlását támogató rendszer kialakítását kérve.

Az online bevásárlás évek óta jelent akadálymentes és kényelmes megoldást sok látássérült ember számára. A szupermarketek házhozszállítási rendszerei lehetővé teszik, hogy nagybevásárlásaikat is

önállóan, családi vagy ismerősi segítség igénybevétele nélkül intézzék. A jelen helyzetben azonban komoly nehézségekkel és hátrányokkal szembesülnek a vak és gyengénlátó felhasználók, ugyanis tömegével veszik igénybe az online bevásárlás lehetőségét azok is, akik korábban az üzletekben, személyesen intézték az élelmiszerek és higiéniai árucikkek beszerzését. A vak emberek szinte kizárólag családi, ismerősi vagy eladói segítséggel tudnak bevásárolni, de a gyengénlátó személyek számára is nehézséget jelent az üzletekben való tájékozódás és eközben a többi vásárlótól való biztonságos távolság tartása. Ma a házhozszállítást biztosító üzletek többségénél szinte lehetetlen időpontot foglalni, ha mégis, az is csak hetekkel előre megoldható. Fokozott hátrányt szenvednek el ebben a helyzetben az idős emberek és az online bevásárlás rendszereit képernyőolvasóval vagy nagyítással, az ép felhasználókhöz képest feltételezhetően lassabban és korlátozottabban használó vak és gyengénlátó személyek is.

Az idős emberek szervezetei mellett az MVGYOSZ is kezdeményezte kormányzati szinten a házhozszállítást végző kereskedelmi egységekkel való együttműködést annak érdekében, hogy a házhozszállítás során indokolt előnyben részesítsék a hátrányos helyzetben lévő vásárlókat.

Dr. Nagy Sándor elnök levélben kérte Nyitrai Zsolt miniszterelnöki megbízott és Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár segítő közreműködését annak érdekében, hogy a vak és gyengénlátó személyek segítséget kapjanak az élelmiszerek és a higiéniai termékek online megvásárlása és házhozszállítása során. Különösen nagy szükségük van erre a támogatásra azoknak a háztartásoknak, melyekben kizárólag látássérült felnőttek, illetve amelyekben a látássérült felnőtt mellett ép látású, ám a veszélyeztetetti csoportba tartozó személyek élnek.

Az MVGYOSZ azt javasolja, hogy az online bevásárlást biztosító szupermarketek tegyék lehetővé látássérült vásárlóik számára a rendeléseik telefonon vagy e-mailben történő leadását, illetve biztosítsanak legalább havi egy

alkalommal kiszállítást számukra anélkül, hogy ehhez a többi vásárlóval „versenyezve” kelljen idősavot foglalniuk.

Levelünk nyomán – az időseket képviselő szervezetekkel közösen – megkezdődött az egyeztetés Vámos Györggyel, az Országos Kereskedelmi Szövetség főtítkárával. Az EMMI Fogyatékosügyei Főosztályának vezetője és az MVGYOSZ munkatársai ezzel párhuzamosan egyeztették a jogosultság igazolásának technikai részleteit, aminek kidolgozásához az MVGYOSZ felajánlotta segítségét.

Reményeink szerint az ügyben hamarosan további fejlemények várhatóak, melyekről azonnal beszámolunk.

Németh Orsolya

Az emelt szintű érettségi és a tankönyvellátás ügyében az Oktatási Hivatalhoz fordult az MVGYOSZ

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége a közelmúltban az Oktatási Hivatalhoz fordult, együttműködést, valamint konkrét kérdések, elsősorban az emelt szintű érettségi kapcsán egyeztetést kezdeményezve.

Erre a lépésre most azért kellett sort keríteni, mert több – főként az integrált oktatásban résztvevő tanulókat érintő – probléma jutott a tudomásunkra, melyek kezelésében, megoldásában mindenekelőtt a hivatal közreműködésére számítnunk. Az egyeztetés fontosságát, egyben a megfelelő megoldások mielőbbi megtalálását az is szükségessé teszi, hogy az idei évben is vannak érettségi előtt álló látássérült tanulók, akiknek ráadásul még a mostani, a járvány következtében előállt különleges körülmények között is helyt kellene állniuk.

Megkeresésünkben két terület, mégpedig az érettségi, azon belül is az emelt szintű vizsga, valamint a tankönyvellátás kapott nagyobb hangsúlyt. A sajátos nevelési igényű, köztük a látássérült tanulók a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján állapotukból eredő hátrányaik kompenzálása érdekében az érettségi vizsgán is különleges elbánásra, azaz bizonyos kedvezményekre lehetnek jogosultak. A szakértői bizottság az adott tanuló ügyében kiadott szakvéleményében rögzíti, hogy a diák az érettségi vizsgán pontosan milyen módon élhet a különleges bánásmóddal, ami lehet – egyebek mellett – hosszabb felkészülési idő, személyi segítség, adaptált anyagok, illetve szükséges segédeszközök használatának biztosítása, stb.

A tapasztalatok szerint komoly problémák az emelt szintű érettségin szoktak előfordulni, amely nem abban az intézményben kerül megszervezésre, ahová az adott gyermek jár, vagyis ahol őt, illetve igényeit már jól ismerik.

Emelt szintű érettségi esetén az érettségiző diák eltérő szükségleteiről (pl. megfelelő segédeszköz használata, személyi segítő jelenléte) a vizsgát szervező iskola az Oktatási Hivatal felületéről szerez tudomást, azonban az őt ott fogadó szakemberek gyakran nem rendelkeznek konkrét gyakorlati tudással, tapasztalatokkal arra vonatkozóan, hogyan járjanak el, miként adjanak választ az adott esetben felmerülő problémákra, helyzetekre. Ez sok esetben az iskola részéről bizonytalan hozzáálláshoz, illetve ahhoz vezet, hogy a diák nem feltétlenül kapja meg azt a segítséget, különleges elbánást, ami biztosítaná, hogy a többiekkel azonos feltételek mellett tudjon vizsgázni.

Kérdésként merült fel, hogy a központi érettségivel kapcsolatban létezik-e a látássérült tanulók vizsgáztatására, a vizsga lebonyolítására vonatkozóan egységes szakmai protokoll. Erre szükség lenne, ugyanis az iránymutatást jelenthetne a vizsgát szervező intézmények számára abban, hogy a tanulók részére – a rájuk vonatkozó szakvéleményben foglaltakat figyelembe véve – milyen módon kell biztosítaniuk a vizsgán a kedvezményeket, a különleges bánásmódot.

Felhívtuk továbbá a figyelmet a központi érettségien tapasztalható másik komoly problémára is, miszerint a feladatlapok gyakran nem megfelelően kerülnek adaptálásra (azaz olyan átalakításra, amely biztosítaná a látássérült tanulók részére is az egyenlő esélyű hozzáférést).

Ennek hiányában az érettségizők egyenlő esélyű hozzáféréshez való joga sérül. Ráadásul, ha emiatt rosszabbul teljesítenek az érettségien, akkor hátrányosabb helyzetbe kerülhetnek a felsőfokú felvételi vonatkozásában is, hiszen nyilván a továbbtanulás szándéka miatt választják az emelt szintű érettségi lehetőségét.

A tankönyvellátással kapcsolatban kifejtettük, hogy a jelenlegi szabályozás miatt a látássérült diákok adaptált tankönyvekkel való ellátása ma nem működik megfelelően, mivel az ilyen tankönyvekhez az érintettek sok esetben nem vagy csak jelentős kéréssel jutnak hozzá.

Jelenleg az adaptált tankönyvet csak az iskola rendelheti meg a látássérült diákja számára, és az iskola, illetve az adott tankerület köteles állni annak költségeit. Adaptálásra tehát nyilvánvalóan csak akkor kerül sor, amikor azt egy iskola valamelyik adaptálást végző szervezettől megrendelte. Ez gyakran azt eredményezi, hogy a látássérült tanuló csak nagy késedelemmel jut hozzá a szükséges adaptált tankönyvhöz. A finanszírozást tekintve a 2019-2020-as tanévre például egységesen 12.000 Ft tankönyvtámogatás jár, ami viszont messze nem fedezi a látássérült tanulók tankönyveinek adaptálási költségeit. Mivel a tankönyv előállítás költségeit a megrendelő iskola, illetve az adott tan-

kerület köteles finanszírozni, ezért az ő anyagi lehetőségeiken múlik, hogy ezt a támogatással már nem fedezett, jóval magasabb költséget tudják-e vállalni. Ha pedig nem tudják finanszírozni, inkább meg sem rendelik a tankönyvet a tanulójuknak. Könnyen belátható, hogy emiatt az érintett diákokat komoly hátrány éri, hiszen adaptált tankönyv hiányában még nehezebbé válik az ép tanulókkal történő együttthaladás lehetősége, így sérül az egyenlő esélyű hozzáférést biztosító közneveléshez, közoktatáshoz való joguk.

A felvetett problémák, hiányosságok kapcsán természetesen javaslatokat is megfogalmaztunk, illetve újfent hangsúlyoztuk az egyeztetések, valamint a folyamatos együttműködés fontosságát.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Újabb hírek a web akadálymentesítés terén

A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség munkatársa látogatott el az MVGYOSZ-hez. A találkozó célja részint az volt, hogy tájékoztatást nyújtson az ügynökség web akadálymentesítéssel kapcsolatban folytatott tevékenységéről, továbbá partnerségi megállapodást ajánlott fel.

A megbeszélésen a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség részéről a Megfelelőség Ellenőrzési Főosztály főosztályvezetője, Majosházi Csaba, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége részéről dr. Nagy Sándor elnök és Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos, valamint az Informatika a Látássérültekért Alapítvány elnöke, Szuhaj Mihály vett részt.

Majosházi Csaba elmondta, hogy az ügynökségen belül dedikált szervezeti egységként a Megfelelőség Ellenőrzési Főosztály elsődleges feladatkörébe tartozik a web akadálymentesítés elérése, amivel kapcsolatban folyamatosan együtt kívánnak működni a Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsával (FESZT), melyet ebben a témában a web akadálymentesítés terén élenjáró MVGYOSZ képvisel.

Az akadálymentesítés érdekében jelenleg a közsféra szervezeteinek honlapjait érintő, egyszerűsített, illetve részletes ellenőrzések lebonyolításának előkészületi munkálatai folynak. Ennek során az ügynökség – az érdekképviseleti szervezetek korábbi javaslatait, illetve az Európai Bizottság elvárásait figyelembe véve – alakította ki javaslatát az elsőként ellenőrzésre kerülő honlapok listájára vonatkozóan. A tervek szerint – amelyek a hatályos szabályozásnak is megfelelnek – 270 weboldal esetében egyszerűsített, míg további 24 weboldal vonatkozásában részletes ellenőrzést folytat le az ügynökség. Az egyszerűsített ellenőrzés alá vont oldalak között elsősorban

egészségügyi intézmények, rendőrség, központi hivatalok, szociális, kulturális intézmények, közszolgáltatást nyújtó intézmények oldalai szerepelnek majd, de ezek tekintetében is várják az érdekképviselői szervezetek észrevételeit, javaslatait.

Dr. Nagy Sándor ezúttal is hangsúlyozta, hogy prioritást kell élvezniük azoknak a webes felületeknek, amelyeket az emberek, köztük a látássérült ügyfelek is nagy számban használnak, pl. az adózással, ügyintézésel kapcsolatos felületek. Sajnálattal utalt arra, hogy még mindig nem valósul meg az az elv, hogy új weboldalt már csak az akadálymentességi követelmények betartásával lehessen létrehozni. Erre is nagy hangsúlyt kellene helyezni. Szuhaj Mihály ennek kapcsán megjegyezte, hogy gyakran a weboldalak megrendelői sincsenek tisztában azzal, melyek az akadálymentesítés területén megkövetelendő szempontok, elvek.

Majosházi Csaba tájékoztatott arról, hogy az egyszerűsített ellenőrzést egy, az ügynökség által most létrehozásra kerülő szoftveres megoldás (gépi ellenőrzési algoritmusok összekapcsolása) segítségével végzik majd el, amivel Szuhaj Mihály szerint az akadálymentességi feltételek mintegy felének megvalósulását lehet vizsgálni.

A tervek alapján a jövőben egyébként is egy egységes, minden közsféra-beli szervezetre kötelező állami fejlesztőkörnyezet kerül bevezetésre, ami Majosházi Csaba álláspontja szerint a fent említett gépi ellenőrző mechanizmussal együtt alkalmas lehet arra, hogy már az induláskor számos hibát felfedjen.

Szuhaj Mihály arra hívta fel a figyelmet, hogy a publikus oldalak folyamatos, visszatérő ellenőrzéséhez is szükséges egy automatizált rendszer, egy ún. validáló robot megoldás, ezért erre a szolgáltatásra is fel kellene készíteni az ügynökség szoftverrendszerét.

Az egyszerűsített ellenőrzéseket a tervek szerint idén szeptemberben kezdenék meg.

A részletes ellenőrzésre kijelölt 24 weboldal esetében a gépi algoritmusok mellett manuális vizsgálat is történik, ezeknél a honlapoknál ugyanis az összes akadálymentességi feltételnek való megfelelést vizsgálni kell. Részletes ellenőrzésnek mindenekelőtt elsősorban a nagyobb látogatottságú központi portálokat vetik alá. Ezekre vonatkozóan már augusztusban megkezdik annak felmérését, hol tartanak az akadálymentesítést érintő fejlesztésekkel. Szuhaj Mihály hangsúlyozta, hogy a közoktatásban elterjedt KRÉTA szoftvernek mindenképp ott kell lennie az ellenőrzés alá vont webes megoldások között, mivel azt jelenleg nem tudják akadálymentesen használni sem

a látássérült gyermekek, illetve szülők, de a pedagógusok sem. Hasonló a helyzet a felsőoktatásban használt Neptun rendszerrel is.

Majosházi Csaba kifejtette, hogy korszerűtlennek tartják, ezért nem támogatják az elektronikus ügyintézés során még jelenleg is használt, bonyolult ellenőrzési mechanizmusok (ún. CAPTCHA-k) alkalmazását, amelyek gyakran leküzdhetetlen akadályt jelentenek a látássérült emberek számára, de a többségi felhasználók esetében is feleslegesen nehezítik meg az ügyintézését.

Dr. Nagy Sándor a honlapok mellett a mobil alkalmazások ellenőrzésének fontosságára is felhívta a figyelmet, hiszen sok esetben előfordul, hogy ezeket a látássérült emberek könnyebben, jobban tudják használni pl. egy banki ügyintézés során.

Az egyszerűsített, illetve részletes ellenőrzésre kijelölt honlapok, szolgáltatások, illetve szervezetek listáját az ügynökség a feladatot koordináló MVGYOSZ-nek küldi meg, amely észrevételezés, javaslattétel érdekében továbbítja azt a többi, a FESZT-ben szerepet betöltő érdekképviselői szervezet részére, illetve maga is kialakítja és továbbítja majd az ügynökség részére azzal kapcsolatos álláspontját.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

Én segítek. Te segítesz?

Bogi vagyok, hivatásomat tekintve vakvezető kutya. Hobbim az írás. Imádok történeteket mesélni nektek, magunkról, a feladatainkról. Úgy érzem, olyan sokszor tévedtek velünk kapcsolatban, hogy muszáj rendet tennem a fejtekben.

A legfontosabb, amit tudnotok kell rólunk, hogy iskolázott, barátságos, intelligens állatok vagyunk. Úgy is mondhatnám: „hivatásos sofőrök”, akik az akadályokat kikerülve vezetjük gazdáinkat a kívánt célhoz. Ilyen egyszerű az egész, mégis annyi a félreértés. A gazdánk mondja a vezényszavakat – mert a város térképe náluk, az emlékezetükben van. Meg különben is, ők tudják, hová akarnak menni; előre, jobbra, balra, zebrához, megállóhoz, lépcsőhöz, ajtóhoz; és mi tesszük a dolgunkat. Megkeressük a legbiztonságosabb utat, ahol oszlopokat, falhoz támasztott bicikliket, hirdetőtáblákat, embereket kerülgetve, eljutunk a kívánt helyre. Lelkesen, munkánkat nagy odaadással

végezzük, mert mi kutyák már csak ilyenek vagyunk. Életünket adnánk a gazdánkért, mert a hűség és a feltétel nélküli szeretet számunkra nagyon fontos. Ehhez a munkához nem kell szuper képesség, csak a látásunk, a logikus problémamegoldó képességünk és az elhivatottság.

Ha lekerül a vezetőhám rólunk, hogy jól megérdemelt pihenőnket töltsük, akkor is folyton szemmel tartjuk a gazdánkat. A játék is csak vele, vagy az ő közelében élvezetes.

Érezted már úgy, hogy „kutyába se vesznek”? Én már igen. Egy udvarban éltem, ahol mindig magamra hagytak az emberek. Ehhez képest minden percben a gazdám lábához simulni, maga a mennyország!

Tévedtek, ha azt hiszitek, hogy ez nekünk rossz, vagy kényszerűség. Számunkra akkor van világvége hangulat, ha a gazdánk egy másik kétlábút választ kísérőként és mi otthon maradunk.

Nézz meg egy vakvezető kutyát munka közben! Csillog a szeme, figyelmes, érdeklődő, mert hivatástudata van. Tisztában vagyunk az általunk nyújtott segítség fontosságával, és szívesen lépdelünk gazdánk mellett szakadó esőben, metsző hidegben vagy akkor is, ha olvad az aszfalt a talpunk alatt. Igen, mert ez az életünk!

Azt kérdezed, te miben segíthetsz?

Nekem már az is elég, ha elfogadsz!

Ha nem nevezel büdös, bolhás dögnek, és nem cirkuszolsz, ha át kell adnod a helyedet a buszon, a sofőrülés mögött. Azzal teljesen leveszel a lábamról, ha megmondod a gazdámnak, hányas számú jármű áll be a megállóba, mert bár nagyon okos vagyok, a matek sosem volt az erősségem. Majd meglátod, hogy csóválom a farkam elismerésem jeléül, ha megállsz az autóddal, és átengedsz a zebrán egy forró napon, de kérlek, ne integess, hogy induljunk már. Én nem értem az ilyen jelzéseket, a gazdám meg úgysem látja.

Azzal is szerezhetsz egy piros pontot, ha megmondod, melyik megálló következik. Sajnos nem minden járművön van hangosbemondó. A kéretlen simogatást viszont munka közben nem szeretem. Te mit éreznél, ha bárki csak úgy megcirógatna, amikor fontos teendőidet végzed? Ugye, ugye, hogy milyen abszurd? Ne gyere most azzal, hogy én kutya vagyok, hiszen rajtam is nagy a felelősség, és a figyelmetlenségemből baleset is származhat, ha a vezetés helyett rád figyelek.

Tudom, hogy nem könnyű felismerni bennünket, amióta már nem használhatjuk a vöröskeresztet, mint megkülönböztető jelet. Megértem, hogy néha azt hiszed, hogy a gazdám csak egy ráérősen sétáló kutyatulajdonos. De

kérlek, mielőtt méltatlankodni kezdenél, nézd meg jobban a hámomat, vagy nézz a gazdám arcára! Sokkal hamarabb mehetsz a dologra és sokkal boldogabb leszel, ha dühroham és szitkozódás helyett inkább megkérdezed: Segíthetek? Nem beszélve arról, hogy a saját jó érzésed mellett, nekünk is szerzel egy remek élményt. Én már csak tudom, hiszen minden nap ezt teszem. A fellegekben járok, amikor a nap végén a gazdám elégedettséggel a hangjában megdicsér, mert megkönnyítettem a napját, segítettem cipelni a vakság nehéz terhét. Most rajtad a sor. A te döntésed, hogy legközelebb hogy reagálsz. Én segítek. Te segítesz?

A hangomat adom – Beszélgetés Plaszkony Adrienn felolvasóval

Adrienn állatorvosi munkája mellett önkénteskedik, lelkes fantasy rajongó, hosszú távú terveik vannak. Az interjúból még több érdekességre derül fény.

- Szeretnénk önt egy kicsit közelebbről megismerni. Kérem, mondjon magáról pár szót!

- 34 éves vagyok, állatorvosként dolgozom Lajosmizsén, egy kedves kisvárosban, Kecskeméttől nem messze. Fiatal koromat Budapesten töltöttem, csak egyetem után, a munkám miatt költöztem vidékre. Van 3 kutyám, akik a szabadidőm egy jó részét lekötik.

- Sportol valamit?

- Régen a sakkozást versenyszerűen űztem, ma már inkább csak játszogatok.

- Mivel tölti szabadidejét?

- Mindig is szerettem önkénteskedni, de sokáig nem találtam meg a helyemet ezen a téren. Most teljesen elégedett vagyok, hiszen a Bodor Tibor Kulturális Egyesület mellett rátaláltam az InDaHouse egyesületre is, akik hátrányos helyzetű gyerekeknek tartanak foglalkozásokat egész évben. Úgyhogy a felolvasás mellett náluk is önkénteskedem. Másik nagy szenvedélyem az olvasás mellett a színház. Nagyon szeretek színházba járni.

- Érdekes annak a története, ahogyan csatlakozott az egyesülethez. Megosztaná velünk?

- Most elmesélem a történetet (amit még Maxinak sem meséltem el), hogy miért vágtam bele ennyire lelkesen a dologba. Mikor a Facebookon megláttam Maxi felhívását, nem is gondolkoztam rajta, rögtön fel is olvastam a Kisherceg részletet és már küldtem is. Szóval a sztori: A Pesti Magyar Színházban voltam egyedül, a Naptárlányokat néztem meg, mögöttem 2 sor-

ral ültek Maxiék (akkor még nem tudtam, hogy ők azok), mellettem egy család ült 2 tini lánnyal és egész előadás alatt ettek, ittak, amivel nagyon felbosszantottak. Aztán jött a szünet, már felkészültem a hegyibeszédre, amikor ez a két lány kifelé menet megállt Maxiékkel beszélgetni. Ahogy Maxiék kedvesen válaszolgattak nekik és a lányok is érdeklődőnek tündek, elszállt a mérgem, és csoda is történt, mert a második felvonást csendben végigültk. És amikor megláttam, hogy ki keres felolvasókat, rögtön úgy voltam vele, hogy fogalmam sincsen, mit csinál egy nem színész végzettségű felolvasó, de kíváncsi vagyok, és szívesen dolgoznék együtt vele, így jelentkeztem.

- A könyvek iránti lelkesedéséről megtudhatunk valami közelebbit?

- A könyvek már gyerekkoromban megérintettek. Én együtt nőttem fel Harry Potterrel, amikor elkezdtem olvasni általános iskolás voltam, az utolsó résznél az érettségimre készültem. Szerencsére ez a könyv el is indította a könyvkiadókat az ifjúsági irodalom felé, így egyre több olyan könyv jelent meg, amit el szerettem volna olvasni. Aztán amikor a Könyvmolyképző Kiadó elindult, akkor ott végleg eldőlt a sorsom, függő lettem. A könyvek kikapcsolnak, megnyugtatnak. Be kell vallanom, hogy kevés olyan könyvet olvasok, ami nehéz témákat feszeget. Nem szeretem a félelmetes könyveket sem. Inkább a young adult (ifjúsági irodalom kb. 16 éves korig, ilyenek a Könyvmolyképző vörös pöttyös könyvei). A new adult (fiatal felnőtteknek szóló könyvek, itt már vannak erotikus jelenetek is pl. Könyvmolyképző rubin pöttyös könyvei). A fantasy (kitalált világ, kitalált fajok, de ha az író ügyes, akkor simán történelminek is tűnhet a regény. Pl. Tolkien: Gyűrűk ura trilógiája), ami bejön nekem. Néha egy kis disztópia (az emberiséget valami szörnyű katasztrófa sújtotta, természeti vagy társadalmi, és a társadalom, ha idillikusnak is tűnik, kiderül, hogy rossz és elnyomó pl. Orwell: 1984 című műve).

- Hogyan birkózott meg a kezdeti felolvasási nehézségekkel?

- Amikor elkezdtem felolvasni, nagyon sokat segítettek a többiek a BTKE Facebook csoportban. Az önkéntes találkozókról is megnéztem minden elérhető felvételt. Az elején nehéz volt belerázódni a dolgokba, a szemem túl gyors volt, ezért a nyelvem összeakadt sokszor. Aztán ugye a nyomdahibák, amik nem okoznak fennakadást, ha magadban olvasol, de ha hangosan felolvassa az ember, akkor már megvan az a „he????” pillanat, amikor azt se tudja az ember, hogy most mi van. A saját hangomat visszahallani is traumatikus élmény volt, de elengedtem a dolgot, azóta könnyebben megy a vágás. Én vágom a saját anyagaimat, hogy ezzel is segítsek, mert technikusokból sokkal kevesebb van, mint felolvasókból.

- Mi alapján választ könyvet?

- A könyvválasztásnál az volt az első tanács, hogy azt olvassuk, ami nagy kedvenc. Hát én ki is választottam hosszas vacillálás után Cassandra Clare: Végzet ereklyéi sorozatát. Azóta már 3 könyvet felolvastam belőle, most vágom éppen a 3. részt.

Próbálok úgy könyvet választani, hogy a hangoskönyvtárban mi az, ami még nem elérhető. Cassandrára is ezért esett a választásom, mert a könyvtárban nem igazán volt fantasy témájú könyv, viszont az igénylistán szerepelt Cassandra, mint akitől

jó lenne egy-két könyv és az egyik a kedvencem is. A tervem az, hogy felolvassam az egész árnyvadász világot, ami eddig megjelent, ami simán beletelhet vagy 3 évembe, de azt mondom, megéri. Az árnyvadászos könyvek mellett felolvastam már néhány ifjúsági könyvet is. Most találtam egy új könyvet, amiben az olvasó alakíthatja a történetet, most ezt a könyvet fogom felolvasni, nagyon kíváncsi leszek a visszajelzésekre.

Az egyesületnek köszönhetem, hogy felhívták a figyelmemet arra, hogy a mai világban is mekkora szükség van arra, hogy hangoskönyvként is elérhetőek legyenek a könyvek. És örülök, hogy ennek én is részese lehetek.

- Barátságok szövődtek az egyesületben?

- Találtam a csoportban barátokat, akikkel Messengeren megtudom vitatni, hogy melyik könyv legyen a következő, vagy mit szólnak egy-egy új megjelenéshez. Vagy ott találkoztam Varga Ildikóval is, akivel a beszélgetéseink alatt felmerült az igény egy csoportra, ahol a felolvasók és a hallgatók beszélgethetnek könyvekről, ajánlhatnak könyveket, és Kata meg is csinálta ezt a csoportot, már 128 tagja van.

- Mit üzen az olvasóknak?

- Az olvasóknak üzenem, hogy ha bármilyen könyv felkeltette az érdeklődésüket és még nem elérhető, szóljanak nyugodtan és betetetjük a táblázatba, ahonnan felolvasóra találhat. És ha van kedvük, várjuk őket a felolvasók, olvasók BTKE csoportban is. Olvassatok sokat!

További terveihez sok sikert, kitartást és türelmet kívánunk az olvasók nevében is!

Árvey Mária

Versvilág – összeállította Árvay Mária

Szauer Gertrúd: Szeretném, ha...

Szeretném, ha szeretnének,
 A jó felé vezetnének,
 Minden percben, meg-megállva,
 Magányom már így nem fájna.
 Szeretném, ha láthatnának,
 Örülhetnék a világnak,
 Simulhatnék hozzád, drága,
 Magányom már így nem fájna.
 Szeretném, ha ölelnének,
 Karjaidban épp elférjek,

Szemeidben csillag játszna,
 Magányom már így nem fájna.
 Szeretném, ha csókolnának,
 Dalt adva az éjszakának,
 Ránk a nap sugara várna,
 Magányom már így nem fájna.
 Szeretném... de ez csak álom,
 Karjaidat nem találok,
 Szíved-lelked oly messze jár,
 Magányom hát fáj, amíg fáj.

Mátyás Rita: A fájdalom útja – Via Dolorosa...

Jézus rogyadozik, nehéz a keresztje,
 Szíve. lelke neki is telve félelemmel!
 Vért izzad a teste, vállán a kereszttel,
 az ember gyűlölete, tőrként szúr szívébe.
 Nyugodt szenvedés és vér áztatta kövek,
 húsba vágó korbács, a hátából vér serken,
 homlokára tövisszorút helyeznek.
 Töviseknek nyomán homlokán vér cseppen.
 A magas falak közt, a szenttelen tömegben,
 innen-onnan hangzó kiáltás: Feszítsd meg!
 Jézus térdre rogyott a kereszt súlya alatt,
 szája már cserepes, ajka összetapadt!
 Szűz Mária szívéből csorduló fájdalom,
 fájó jaj szava az egekig hatoló!
 A Via Dolorosán halálnak szele jár,
 fájdalomtól sápadtan néz a holdvilág.
 Jézus rogyadozik a kereszt súlya alatt,
 ruháitól megfosztva, megaláztatva.
 felszegezik testét a keresztje fájára.
 Szívünk beleroskad fájdalmas kínjába.
 Végső szóra nyílik kiszáradt ajaka,

Szent lelkét Atyjának Ő már visszaadta!
 A keresztről levéve Jézusunknak testét,
 az édesanyjának ölébe helyezték.
 Anyja szívében tengernyi fájdalom árad,
 Kínok kínjával ment fia a halálba!
 A Szent asszonyok Jézust sírva eltemetik,
 a barlangnak száját kőlapokkal fedik.
 Harmadnapra Jézus a holtából feltámadt,
 Atyja mellé került Isten trónusára.
 Húsvétkor Krisztus urunk, terád emlékezünk,
 köszönjük Tenéked az örök életünk!

Évfordulókra emlékezünk

120 éve született Márai Sándor, eredeti nevén márai Grosschmid Sándor Károly Henrik,

(Kassa, 1900. április 11. – San Diego, Kalifornia, 1989. február 21.) magyar író, költő, újságíró.

Márai Sándor: Hol vagyok?

Hol vagyok?
 Ülök a padon, nézem az eget.
 A Central Park nem a Margitsziget.
 Milyen szép az élet, - kapok, amit kérek.
 Milyen furcsa íze van itt a kenyérnek.
 Micsoda házak és micsoda utak!

Vajon, hogy hívják most a Károly körutát?
 Micsoda nép! - az iramot bírják.
 Vajon ki ápolja szegény Mama sírját?
 Izzik a levegő, a Nap ragyog.
 Szent Isten! - hol vagyok?

Ajándék

És mégis, ma is, így is,
 örökké mennyit ad az élet!
 Csendesen adja, két kézzel,
 a reggelt és a délutánt,
 az alkonyt és a csillagokat,
 a fák füledt illatát,
 a folyó zöld hullámát,
 egy emberi szempár visszfényét,

a magányt és a lármát!
 Mennyit ad, milyen gazdag vagyok,
 minden napszakban,
 minden pillanatban!
 Ajándék ez,
 csodálatos ajándék.
 A földig hajolok,
 úgy köszönöm meg.

Felelni

Néha felelni kell az élet kiszámíthatatlanul bekövetkező,
s elodázhatatlanul végzetes pillanataiban: felelni kell,
az egészre. Ki vagyok? Mit akarok?
Ki ellen, kinek érdekében akarok élni?
Miért? Milyen képességekkel, eszközökkel, felkészültséggel?
Ami fontosabb mindennél: milyen szándékkal?...
És felelni az egészre: hol tartok?
Van-e még tartalékom áldozatkészségből, önzetlenségből,
vagy már csak megóvni és megmenteni akarok maradék készleteket?
Ez a pillanat az életben, amikor felelni kell.
Várják a választ, a csend nagy, drámai.
De ilyenkor megtudod és észreveszed,
hogy e kérdésekre szavakkal nem, csak az étellel lehet felelni.

Terhes Gábor: A költők halhatatlansága

Poéták lelkének lángjára nézzetek,
Kik időtlen idők óta nekünk énekelnek!
Dicsőítő dallal köszöntötték a hőst,
Szerelmet rímbe öntve imádták a nőt.

Egyazon a láng, mely lelkükben felvillant,
Egyazon gondolat, mely bennük megfogant:
Jelen pillanatot örökségül hagyni,
A költészet útját hűen végigjárni!

Igaz, szép szavakkal üdözések között,
Szívükbe gyönyörű gondolat költözött.
Sokukat gyalázatos módon megölték,
S halálukat ostoba gyilkosok röhögték.

Radnóti jár előttünk méltó példával,
Ki mit sem törődött saját, bús sorsával.
A rút halál dörömbölt durván ajtaján,
Testére rabruhát s fogolyszámot adván.

Látta már ő tisztán földi útja végét,
Szögesdrót mögött folytatta életművét.
Napjai gyötrő kényszermunkával teltek,
Ám tollából este új versek születtek.

Erőltetett menet, e szakasz a végső,
Talán a végzet lesz örökös pihenő?
Nem rettent vissza a vértől szennyes kortól,
Felemelte arcát könnyáztatta porból.

A végső erőtlenség testét megtörte,
Irgalmatlan kezek végeztek hát vele.
Társaival együtt hatalmas gödörben,
Holtan feküdtek, csendesen, békésen.

Előhívták testét szörnyű tömegsírból,
Felismerték őt gyönyörű írásáról.
Végső napjainak tanúi a versek,
Melyek csodás hitről vallomást tesznek.

Számtalan nagy költő így lett halhatatlan,
Mély szenvedésükből mindig remény csillant.
Felszállottak az örökkévalóságig,
Felszárnnyalt lelkük a költészet hegyéig.

Általunk élnek, ha olvassuk, mit írtak,
Örökséget hagyva jövendő koroknak.
A költők halhatatlansága nem múlik,
Áldott legyen az, ki rájuk emlékezik!
(Április 11 - a költészet napja)

Zólyomi Erzsébet: Lépések zenéje

Álomba hulló testemen keresztül pár taktusból hogy megtudható!
távoli léptek lüktetése rezdül.

Ráérős ritmus, könnyed, ringató.
Milyen tarka hang a lépések zenéje!
A járókelők száma és személye

Aranydió hult palykosan a kőre,
ha testvérekéim első kis cipője
koppant a konyha kopott küszöbén.

Anyám nyomába könnyedén futottam;

kis labda száll, és játszva visszapatantan,

léptét fülelve azt hihettem én.

Apám menését festi már örökre,
ha kapa súlyt a forró nyári rögre,
s az tompán döngve visszaválaszol.

Marika, hogyha felfut, a barátnőm,

cipője sarka úgy zajong a lépcsőn,
mint parthoz lökve kagylóhéj dalol.

Nomád apáim kóbor vágya éled,
és nem találja otthonát e lélek
a nyugalom nagy, hűvös partjain,
ha hű barátok hosszú útra mennek,
s a messzeségek száz csodát üzennek

tűnő léptek halk akkordjain.

Kosztolányi Dezső: Húsvét

Már kék selyembe pompázik az égbolt,

tócsákba fürdenek alant a fák,
a földön itt-ott van csak még fehér folt,

a légen édes szellő szárnyal át.

Pöttöm fiúcskák nagyhasú üvegbe
viszik a zavaros szagos vizet,
a lány piros tojást tesz el merengve,

a boltokat emberraj tölti meg.

S míg zúg a kedv, s a víg kacaj kitör,
megrészegül az illaton a föld,
s tavasz-ruhát kéjes mámorban ölt –

kelet felől egy sírnak mélyiből,
elrúgva a követ, fényes sebekkel
száll, száll magasba, föl az Istenember.

Babits Mihály: Ritmus a könyvről

Óh ne mondjátok azt, hogy a Könyv ma nem kell,
hogy a Könyvnél több az Élet és az Ember:
mert a Könyv is Élet, és él, mint az ember -
így él: emberben könyv, s a Könyvben az Ember.

Tudom én, hogy ülj bár autód volánja
mögött, vagy a gyár köt, rabként, vagy a bánya -
mostoha vagy édes: az Élet leánya
lelked, s csak a forró Cselekvést kívánja.

De jaj, a Cselekvés! jaj, a híres Élet!
Próbáltuk eléggé, láthattuk, mivé lett?

Csatatér a világ, s minden csurom vér lett,
mióta az Írást legyőzte az Élet.

És azt se mondjátok, hogy elég a könyv már,
hogy sok is az írás, s elborít e könyv-ár,
s alacsony lármával tellik ma a könyvtár,
ami volt szent kincsek csarnoka, és mentsvár!

Mert a Könyv is élet, nem hideg kincs az se;
s mint az emberkertben, nem hiányzik gaz se:
de a gaz is trágya, ne bánjátok azt se!
Csak a Holnap tudja, jó volt-e vagy rossz-e?

Óh öntözd lelkünket, termékeny áradás,
melytől szőlőnkben a bölcs részegség csodás
bora érik, s melynek sodrán a tanodás
fiú messze tenger öbléig csónakáz!

Óh elröpítő bor, gyors csónak, tárt ablak!
Jó oktató, aki virgács nélkül oktat!
Választott, hű barát, ki sohase zaklat,
de kész a hívásra, s mindig ad, ha adhat.

Öröklött, nagy Varázs, holtak idézője,
messze nemzedékek egymáshoz fűzője;
mert csak a Könyv kapcsol multat a jövőbe,
ivadék lelkeket egy nemzetté szöve.

Ki nélkül a nép csak feledkező falka,
emlékezet! áradj szerte a magyarba!
Jaj, nem elég minket kapcsolnod a Múltba:
jelent a jelenhez kell kötöznöd újra!

Jelent a jelennel, testvért a testvérrel
köss össze, Magyar Könyv, dús közös eszmékkel!
S elszorított, fájó tagokba is érv el:
ne engedd zsibbadni, fussad át friss vérrel!

Különös háló, mely országokat fog be!
 Óh megmaradt fegyver: út messze szívekbe!
 Ködön át, bús társak, törjétek küszködve:
 s fonjuk majd kis hálónk a Nagyba, az Egybe,

az Emberszellem szent hálójába, amely
 idegent is szelíd testvérségbe emel,
 mint titkos felhő, mely e földi vesztőhely
 szegény elítéltjét ég felé viszi fel.

(Április 23 - A könyv napja)

Aranyosi Ervin: Tánc az élet

Az élet szép zenéje most magával ragad.
 Ne fékezd, ne is gátold, ne fogd vissza magad!
 Engedd, hogy a ritmus mozgassa tagjaid!
 A lüktetés, a szép tánc a véredben lakik.
 Figyeld azt, amit érzel, repítsen képzelet,
 ha hagyod, a világ is táncba kezd veled!
 Örülj a múltó percnak, legyél könnyed, szabad,
 élvezd, mert ez az élet, a röpke pillanat.
 Ha hagyod – elvarázsol – örömed megleled,
 az élet így, magától történik meg veled.
 Legyen a táncod könnyed, felszabadult, vidám!
 Naponta, ezt a táncot, én hagyom hatni rám!
 Ne maradj hát a padlón, emeld fel önmagad,
 s az élet szép zenéje, lám magával ragad!
 (Április 29 - A tánc világnapja)

Anekdóták híres emberekről 6

Harcban az elemekkel

Szabadtéri előadás világítópróbája volt, mikor a rendező ingerülten ordított rá a világosítókra:

- Gyerekek, vegyétek már ki azt a sárgát! Hát nem látjátok, milyen sok?!?
- A fővilágosító azonban türelmesen válaszolt:
- De direktor úr kérem, hisz az a nap!

A hiba nem a készülékben van

A híres debreceni komikus az ország másik végében szerepel. Szünetben bemegy az öltözőjébe egy felhevült anya a lányával, és lelkesen mondja:

– Jaj, de jó, hogy találkoztunk drága művész úr! Mi ma este direkt maga miatt jöttünk ide! Tetszik tudni, már szerelőhöz akartuk vinni a tévét, de most, hogy személyesen láttuk önt, megnyugodtunk: nincs semmi baj, nem torzít a képernyő!

Kardinális kérdés

Amikor a náci csapatok megszállták Magyarországot, számos más művészzel együtt Salamon Bélát is elfogták, és elhurcolták a Svábhegyre, a magyar Gestapóhoz. A közkedvelt Béla bácsi egy kapitány elé került, és először is elkezdődött a személyi adatok felvétele.

– Neve?

– Salamon Béla.

– Foglalkozása?

– Színész.

– Kora?

Salamon Béla nagyot sóhajtott.

– Hatvan leszek – felelte aztán, és sajátosan kedves félszegséggel, tragi-komikus fintorral, jellegzetes hangsúllyal, szelíden hozzátette:

– Kapitány úr... Gondolja, hogy leszek...?

A kapitány ember volt. Hazaengedte.

Viszonzatlan bók

Will Rogers amerikai komikus, aki csúnya ember volt, társaságban így szólt egy hölgyhöz:

– Milyen szép ön asszonyom!...

– Sajnálom, hogy bókját nem viszonzhatom – mondja az asszony nevetve.

– Miért nem? – méltatlankodott a komikus – tegyen úgy, mint én: hazudjon.

Beceneve: Mirigy

Az 1946-os Csongor és Tünde felújítás egyik legemlékezetesebb színészi alakítása Gobbi Hilda nevéhez fűződik. A fiatal művésznő Mirigy-boszorkány félelmetes figuráját a magyar népmesék szellemében formálta meg, – s a visszataszító, csúf, vén szipirtyó, különösen az ifjúsági előadások közönsége körében, meglepően népszerű lett.

A Csongor és Tünde egyik előadása előtt Gobbi bement a körúton egy csemegeüzletbe. Apróságokkal kezdte, nagyobbacsokkákkal folytatta, végül jókora csomagra valót vásárolt össze.

– Küldjék, kérem, a Nemzeti Színházba, Gobbi Hilda részére – mutatott a portékára a színésznő, s az üzlettulajdonos kislánya, aki eddig a pult mellett bámészkodott, most megszólalt.

– A Mirigy? – kérdezte.

– Igen, a Mirigy – felelte Gobbi mosolyogva, s a boltos, hangjában nem titkolt büszkeséggel, jegyezte meg:

– Jaj, ez a Sanyi, ez a Sanyi! Alig múlt tízéves, és már minden művésznőt a becenevén ismer.

Fenyegetés

Molnár Ferenc jókedvű társasággal vacsorázott egy óbudai vendéglőben. Az asztalok között állandóan ott lábatlankodott egy szemtelen kiscsirke, lelecsapva a morzsákra.

Molnár nézte egy darabig, majd erélyesen rászólt:

– Hess, mert megrendellek!

Apáról fiúra

Egyszer azt kérdezte egy lord G. B. Shaw-tól:

– Igaz, hogy az ön apja szabó volt?

– Igaz! – felelte az író.

– Akkor miért nem lett ön is szabó?

– Nem is tudom - válaszolt töprengve Shaw. Ha nem tévedek, az ön apja gentleman volt, nemdebár?

– Természetesen.

– Akkor miért nem lett ön is az?

<http://www.muvesz-vilag.hu/anekdotak/>

Összeállította: Árvay Mária

Első a család

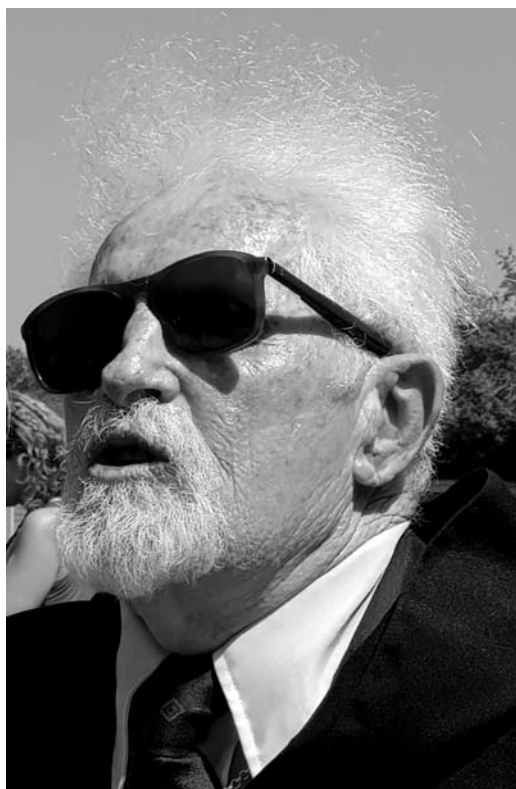
Rangos állami kitüntetést kapott a magyar vakvezetőkutya-képzés atyja

Nemzeti ünnepünk alkalmából a köztársasági elnök Vitéz Lovag Rithnovszky János munkásságát a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetéssel ismerte el.

Áder János köztársasági elnök a 130/2020. (III. 15.) számú határozatával – a miniszterelnök előterjesztésére – a hazai látássérült-segítő rendszer fejlesztését a vakvezetőkutya-kiképzés meghonosításával szolgáló munkája elismeréseként Rithnovszky János Antal, a magyar vakvezetőkutya-kiképzés megalapítója részére, a Magyar Arany Érdemkereszt katonai tagozata kitüntetést adományozta.

Forrás: Magyar Közlöny 2020/44.

Rithnovszky János 1931-ben született Nagykátán. 1952-ben katonaként érte a tragikus baleset, melynek következtében nemcsak megvakult, hanem egyik karját is elvesztette, illetve hallása is súlyosan károsodott. A mindössze huszonegy éves fiatalember nehezen viselte az állapotával járó kiszolgáltatottságot és az utcai közlekedés során elszenvedett baleseteket. Tudomása volt róla, hogy Németországban már régóta képeztek vakvezető kutyákat elsősorban a világháború során megvakult férfiak segítésére, így az ott fellelhető szakirodalomból merítve elkészítette egy hazai kutyakiképző központ terveit. Számos nehézség után végül 1978-tól indulhatott el a magyar vakvezetőkutya-képzés Csepelen, ami kétségtelenül az ő letörhetetlen kitartásának köszönhető.

Vitéz Lovag Rithnovszky János számos hiánypótló szakkönyv megírásával tette le a magyar vakvezetőkutya-képzés és vizsgáztatás alapjait. Irodalmi munkásságának talán legismertebb darabja önéletrajzi kötete, mely A fény túlsó oldalán címmel jelent meg 1991-ben. Az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központjában 2015-ben átadott új tanpálya a megnyitása óta az ő nevét viseli. A kitüntetésre való felterjesztésében az MVGYOSZ is közreműködött.

Vitéz Lovag Rithnovszky János életútjáról további érdekességek itt olvashatók:

<https://vakvezetokutya.hu/tudjon-meg-tobbet-hu/az-alapito/>

Az MVGYOSZ elnöke, vezetősége és munkatársai ezúton is gratulálnak a rangos elismeréshez!

Németh Orsolya

Maszk-kisokos – Mit takarnak a jelölések?

A látássérült felhasználóknak gyakran jelent problémát a maszkok címkéjén látható jelölések leolvasása és azok jelentésének megismerése, mivel ezek az információk sokszor kép-formátumban érhetőek el. Alább röviden összefoglaljuk a leggyakoribb jelzéseket és azok jelentését.

Számos információ érhető el az interneten a maszkok védő hatására és használatára vonatkozóan. A Távszem operátorok az elmúlt hetekben sok kérdést kaptak a maszkok jelölésével és használhatóságával kapcsolatban, ezért fontosnak tartjuk, hogy segítséget nyújtsunk a jelölések értelmezéséhez.

A kereskedelmi forgalomban kapható szabványos szájmáskokon leggyakrabban az alábbi jelölésekkel találkozhatunk:

- FFP1, FFP2, FFP3 – európai légzésvédelmi szabvány, a megszűrt részecske nagyságra és szűrés minőségére jellemző jelölés.
- N95 – amerikai légzésvédelmi szabvány, megfelel az európai FFP2 jelölésnek
- KN95 – kínai légzésvédelmi szabvány, megfelel az európai FFP2 jelölésnek

De mit is takarnak ezek a jelölések, és valójában melyik maszkok nyújtanak védelmet a koronavírus ellen?

Az FFP1-es jelöléssel ellátott maszkok olyan légzésvédelmi maszkok, melyek a levegőben lévő részecskék legalább 80 százalékát megszűrik (0,6 µm-es méretig). Az FFP2-es jelölésű maszkok a levegőben lévő részecskék legalább 94 százalékát szűrik ki, míg az FFP3-as jelöléssel ellátottak hatékonysága legalább 99 százalékos.

A koronavírus ellen az FFP2 és FFP3 jelölésű maszkok egyaránt megfelelőek, természetesen szakszerű hordás esetén. A maszk színéből nem lehet a minőségére vonatkozó következtetést levonni, a színhasználatot illetően nincs szabványban foglalt előírás.

Az NR jelzésű maszkok egyszeri használatra (csak egy műszakra) alkalmasak, utána eldobandók, és veszélyes anyagnak minősülnek.

A Távszem folyamatosan segítséget nyújt minden olyan helyzetben, amikor látható információ megszerzésére van szükség, ide értve például a maszkok jelöléseit és a használati útmutatók felolvasását is. Azonban most is érvényes a szlogen: „Látást adunk, nem tudást.” Kérjük ezért, hogy az egyes jelölésekre vonatkozó részletes információkról, valamint a maszkok viselésének szabályairól tájékozódjanak az interneten, kiemelten ügyelve a források hitelességére.

Németh Orsolya

Munkavállalás koronavírus-járvány idején

Ebben a fertőzésveszéllyel fenyegetett időszakban sokakban vetődik fel a kérdés: dolgozzanak-e, illetve dolgozhatnak-e, vagy ha esetleg nem szeretnének, illetve valamilyen okból nem tudnak munkába járni, ezt hogyan, milyen feltételekkel, következményekkel tehetik meg.

A kérdések végiggondolásához, az optimális döntések meghozatalához kívánunk segítséget nyújtani a vonatkozó szabályozásról készített rövid tájékoztatónkkal, melyben most elsősorban a munkavállalók oldaláról vizsgáljuk a lehetőségeket.

A munkavállalónak – aki például a gyermeke feletti felügyeletet másképp nem tudja biztosítani, vagy mert tart az esetleges megfertőződéstől, és szeretne otthon maradni – az alábbi lehetőségek, megoldások állnak a rendelkezésére:

- Otthoni munkavégzés (home office):

A munkavégzésnek ezt a formáját a munkavállaló ugyan kezdeményezheti, azonban a munkáltatóval történő megállapodáson múlik, lesz-e erre lehetősége. Más szóval ilyen munkavégzésre csak akkor kerülhet sor, ha azt a munkáltató egyoldalúan elrendeli, vagy ha ebben a felek közös megállapodásra jutnak. A home office történhet folyamatos otthoni munkavégzéssel, de úgy is, hogy azt kombinálják a munkahelyen való munkával például úgy, hogy egyik héten otthonról dolgozik a munkavállaló, a másik héten pedig a munkahelyen; így is csökkenthető a megfertőződés veszélye.

A munkavégzéshez szükséges munkaeszköz biztosítása – ha ebben a felek nem egyeznek meg másként – a munkáltató feladata.

- Mentésülés a munkavégzési kötelezettség alól:

A Munka törvénykönyvéről rendelkező 2012. évi I. törvény szabályai alapján a munkavállaló mentesül a rendelkezésre állás és a munkavégzési kötelezettség alól a különös méltánylást érdemlő személyi, családi elháríthatatlan ok

miatti távollét esetén. Ha ilyen különös méltánylást érdemlő körülmény áll fenn (jó példa erre, ha a gyerek felügyeletét a járvány ideje alatt másként nem tudja valaki megoldani), akkor nincs szükség a munkáltató kifejezett hozzájárulására a munkavégzés alóli mentesüléshez, azonban a távollét okáról tájékoztatást kell adni, illetve – erre irányuló kérés esetén – igazolni is kell annak fennálltát.

A munkavállaló akkor is kérheti a munkáltatójától a munkavégzés alóli mentesítését, ha nem áll fenn különös méltánylást érdemlő körülmény. Ebben az esetben a felek megállapodása alapján kerül sor a munkavégzés alóli mentesülésre. Díjazás a most említett két esetben főszabályként nem illeti meg a munkavállalót, viszont a munkáltatóval ettől eltérően is megállapodhatnak. (pl. úgy, hogy a kiesett munkaidő egy részére kap fizetést, esetleg csökkentett díjazásban részesül, stb.) Azt viszont fontos tudatosítani, hogy ha ilyen távollét esetén a munkavállaló úgy mentesül a munkavégzés alól, hogy erre az időre díjazást nem kap, akkor a társadalombiztosítása is szünetel, ezért vele összefüggésben az egészségügyi szolgáltatási járulékot meg kell fizetni, amit akár a munkáltató is átvállalhat. A járulék napi összege 250 Ft, havi összege pedig 7710 Ft.

Itt érdemes említést tenni arról az esetről, amikor a munkavégzés alóli mentesülést nem a munkavállaló, hanem a munkáltató kezdeményezi, pl. azért, mert szeretné a fertőzés veszélyét csökkenteni, akkor erre az időtartamra (állásidő) a munkavállalót a Munka törvénykönyve értelmében alapbér illeti meg. Emlékeztetni kell azonban arra, hogy a vírusveszély miatt kihirdetett veszélyhelyzet alatt, valamint az annak megszűnését követő 30 napig érvényben lévő rendelkezések alapján a munkáltató és a munkavállaló ettől eltérően is megállapodhatnak, akár úgy is, hogy az alapbérnél kevesebb juttatás jár erre az időre.

- Szabadság kiadása:

Természetesen a munkavállaló ezzel a lehetőséggel is élhet. Ami a rá vonatkozó szabályokat illeti, a munkáltató évente hét nap szabadságot – legfeljebb két részletben – a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. Ezen túlmenően a felek szabadon állapodhatnak meg a szabadság kiadása, illetve kiadásának kérése tekintetében.

- Fizetés nélküli szabadság igénybevétele:

Azt fontos hangsúlyozni, hogy a munkáltató egyoldalúan nem rendelheti ezt el. Részint a Munka törvénykönyve határozza meg azokat az eseteket, amikor erre a munkavállaló jogosult, de a felek természetesen meg is állapodhatnak fizetés nélküli szabadság igénybevételében. Ilyen esetben is igaz viszont, hogy a biztosítási jogviszony szünetelése miatt az egészségügyi szolgáltatási járulékot meg kell fizetni, amit a munkáltató ilyenkor is átvállalhat.

- Járványügyi zárlat (karantén) elrendelése:

Karantén alatt azt kell érteni, ha valakit közegészségügyi okból hatósági-
lag elkülönítenek, vagy egészségügyi zárlat alá kerül. A karanténba került
munkavállaló az egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tör-
vény alapján keresőképtelennek minősül, így táppénzre lehet jogosult.

- Ha a munkavállaló azért nem tud dolgozni, mert a munkáltató működése
ellehetetlenült, például azért, mert a tevékenységét a kihirdetett veszélyhely-
zetre tekintettel jogszabály korlátozta, ezért nem tud foglalkoztatni munka-
vállalókat, akkor őket erre az időre díjazás nem illeti meg, mivel a munkálta-
tó részéről ez a körülmény elháríthatatlan külső oknak minősül.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Módosultak az akkreditált foglalkoztatás szabályai a veszélyhelyzet időtartama alatt

A veszélyhelyzet során teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátá-
sokkal kapcsolatos intézkedésekről rendelkező, április 6-án hatályba lépett
88/2020. (IV. 5.) kormányrendelet az akkreditált foglalkoztatásra vonatkozó
bizonyos szabályok eltérő alkalmazásáról is rendelkezett.

Alább ezeket a szabályokat ismertetjük, kiemelve a munkavállalók szem-
pontjából lényegesebbeket. Az akkreditált foglalkoztatásra vonatkozó rész-
letszabályokat a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoz-
tató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű
munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról
rendelkező 327/2012. (XII. 16.) kormányrendelet tartalmazza. A veszélyhely-
zet megszűnését követő harmincadik napig e jogszabály bizonyos rendelke-
zéseitől enged eltérést a most hatályba lépett kormányrendelet.

Fennmarad a megváltozott munkaképességű minősítés

Annak a munkavállalónak, aki a veszélyhelyzet kihirdetésének napján,
azaz 2020. március 11-én az akkreditált foglalkoztatás szempontjából meg-
változott munkaképességűnek minősült, mert komplex minősítés szerint
egészségi állapota 60%-os vagy annál alacsonyabb, vagy fogyatékosági
támogatásra jogosult, stb., ez a státusza a veszélyhelyzet megszűnését
követő harmincadik napig akkor is fennáll, ha ebben az időszakban például
lejár a komplex minősítése, és újabb minősítésére nem kerül sor, vagy már
nem részesül fogyatékosági támogatásban. Ennek a ténynek abból a szem-

pontból van jelentősége, hogy az akkreditált munkáltató munkavállalója után ilyen esetben is igénybe veheti a támogatást.

Állásidőre vonatkozó szabályok alkalmazhatósága

A jelenleg kialakult helyzetre figyelemmel most nem eredményezi az akkreditációs tanúsítvány visszavonását, ha a munkaadó nem tartja be a 327/2012. (XII. 16.) kormányrendelet állásidőre vonatkozó speciális korlátozó rendelkezéseit. Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy a munkaadó akár egyoldalú döntéssel – mert például így törekszik a fertőzés veszélyét csökkenteni, vagy mert hiányoznak a biztonságos munkavégzés feltételei – mentesítheti a munkavállalót a munkavégzési kötelezettség alól (állásidő). A munka törvénykönyvéről rendelkező 2012. évi I. törvény 146. §-a alapján a munkavállalót, ha a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének a beosztás szerinti munkaidőben nem tesz eleget (állásidő), alpbér illeti meg.

A munkavégzés alóli mentesítésben, illetve az ezen időre esetlegesen járó díjazásban, annak mértékében természetesen a munkáltató és a munkavállaló közösen is megállapodhatnak.

Támogatásra vonatkozó eltérő szabályok

A most tárgyalt kormányrendelet alapján – ha bizonyos, alább ismertetett körülmények fennállnak – a munkaadónak lehetősége van arra, hogy a munkavégzés időtartamától függetlenül igénybe vegye a bér- és költségtámogatást azon megváltozott munkaképességű munkavállalójával összefüggésben, aki vele 2020. március 11-én már munkaviszonyban állt, egyéni foglalkozási megállapodással rendelkezett, és munkaviszonyát a veszélyhelyzet alatti elszámolási időszakban is fenntartják.

A támogatást lehetővé tevő ilyen körülmények különösen:

- ha a járványügyi helyzet miatt a munkahelyre történő biztonságos eljutás, illetve hazautazás nem biztosítható;
- vagy ha a biztonságos munkavégzés – a foglalkozás-egészségügyi szempontokat is figyelembe véve – nem megvalósítható;
- ha a munkáltató a működését közvetlenül és súlyosan érintő ok esetén a munkavégzés feltételeit nem tudja biztosítani, illetve azokat módosítani (például nincs lehetőség távmunka, otthoni munkavégzés, esetleg bedolgozás elrendelésére, megszervezésére).

A munkaadók ilyen esetben akkor is igénybe vehetik a munkavállalók foglalkoztatásával összefüggésben járó támogatásokat, ha nem tudnak eleget tenni foglalkoztatási kötelezettségüknek.

Ha valamilyen módon a munkaadó biztosítani tudja az eltérő foglalkoztatást – például bedolgozás, otthoni munkavégzés, stb. –, akkor természetesen ez egy tekintet alá esik azzal, mintha a munkavállaló a munkát munkahelyén végezné.

Ebben az átmeneti időszakban a megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása akkor is támogatható, ha munkaideje havi átlagban a napi négy órát nem éri el. Ilyenkor is lehetőség van vele összefüggésben a teljes havi keretösszeg felhasználására.

Fontos még szót ejteni arról, hogy a veszélyhelyzet időtartama alatt nem eredményezi a bértámogatás elvesztését, ha a személyes rehabilitációs tervben foglaltak nem, vagy nem határidőre teljesülnek.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

A veszélyhelyzettel összefüggő, szociális ellátásokat érintő változások

Április 6-án lépett hatályba a kormány 88/2020. (IV. 5.) rendelete, mely a veszélyhelyzet során teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről rendelkezik.

Ezúttal e rendelet szabályai közül elsősorban a szociális és azzal egy tekintet alá eső ellátásokra vonatkozókat ismertetjük részletesebben, amelyek olvasóinkat is érinthetik. A rendelkezések főként arra irányulnak, hogy a különféle ellátásokkal, kedvezményekkel kapcsolatban azok folytonosságát biztosítsák a veszélyhelyzet időtartama alatt.

Ennek megfelelően a veszélyhelyzet megszűnéséig nem végezhetők el az egészségi állapottól, fogyatékosságtól függő ellátásokra vonatkozó felülvizsgálatok, ilyen felülvizsgálat érdekében irat nem kérhető be, illetve erre hivatkozva ezek az ellátások, kedvezmények, mentességek nem szüntethetők meg a veszélyhelyzet megszűnését követő második hónap végéig. Nagyon fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a fent ismertetett rendelkezések nem jelentik azt, hogy az érintett ellátások, kedvezmények más okból sem volnának megszüntethetők. Ha például a rokkantsági ellátásban részesülő személy jövedelme ebben az időszakban haladná meg a keresetkorlátot, akkor az ellátásra való jogosultság a veszélyhelyzet idején is megszüntethető lenne.

A szociális ellátásokra vonatkozóan a rendelet előírja, hogy az érintettek az ellátást továbbra is kapják, és a veszélyhelyzet időtartama alatt, illetve annak megszűnését követő 15 napon belül nem végzik el esetükben a jogosultsági feltételek fennálltának megállapításához szükséges felülvizsgálatot akkor

sem, ha az egyébként ebben az időszakban volna esedékes. Ez vonatkozik például az ápolási díjban (legyen az akár emelt összegű vagy kiemelt ápolási díj), esetleg gyermekek otthongondozási díjában, stb. részesülőkre is. Ha a gyermekek otthongondozási díja, illetve ápolási díj megállapítása iránti eljárás épp a veszélyhelyzet időtartama alatt zajlik, akkor a gyermek ápolási, gondozási szükségletére vonatkozó szakértői vizsgálat a személyes vizsgálat mellőzésével, a vonatkozó hivatalos iratok (például kórházi zárójelentés) felhasználásával is elvégezhető. Ha a szükséges iratok nem állnak a hatóság rendelkezésére, ezek megküldésére hiánypótlás keretében felhívhatják az ügyfelet, aki azokat elektronikus úton is továbbíthatja.

A fennálló közgyógyellátásra való jogosultság akkor is meghosszabbodik a veszélyhelyzet megszűnését követő 90 napig, ha az egyébként ebben az időszakban járna le.

Mint ismeretes, a 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) által szabályozott rehabilitációs ellátás a rehabilitációhoz szükséges időtartamra, de legfeljebb 3 évre állapítható meg a jogosultnak. A most tárgyalt kormányrendelet ennek az ellátásnak az időtartamát is meghosszabbította, amennyiben az arra való jogosultság a veszélyhelyzet megszűnését követő második hónap végéig akkor is fennáll, ha időtartama ebben az időszakban járna le. Itt is fontos azonban emlékeztetni arra, hogy a rehabilitációs ellátás más okból (például mert a jogosult túllépte a keresetkorlátot, vagy egyéb rendszeres pénzellátásban részesül, esetleg mert együttműködési kötelezettségét nem teljesíti, stb.) a veszélyhelyzet időtartama alatt is megszüntethető.

Ha súlyos mozgáskorlátozott, vagy egyéb fogyatékos személy új vagy öt évnél nem régebbi használt személygépkocsi megvásárlásához szerzési támogatást kapott, de az ennek igénybevételéhez szükséges adás-vételi szerződés megkötésére nyitva álló négy hónapos határidő a veszélyhelyzet időtartama alatt járna le, akkor – a rendelkezéseknek köszönhetően – az meghosszabbodik a veszélyhelyzet megszűnését követő harmincadik napig. Ugyanez vonatkozik az átalakítási támogatás, illetve a gépi meghajtású kerekesszék, valamint a segédmotoros kerékpárnak minősülő jármű megvásárlásához kapott szerzési támogatásra vonatkozóan kiadott utalványok felhasználhatósági idejének meghosszabbítására is.

Végül arra hívjuk fel a figyelmet, hogy akinek az ellátásából valamilyen követeléssel összefüggésben a nyugdíjfolyósító szerv levonást eszközöl, az kizárólag a veszélyhelyzet időtartamára vonatkozóan méltányosságból kérheti a levonás szüneteltetését.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Tuti tippek, rövid hírek

A kijárási korlátozás idején is segít a Távszem

Talán soha nem volt még akkora szükségük a vak és gyengénlátó embereknek egy bármikor elérhető, ingyenes távsegítő szolgáltatásra, mint most, a járványügyi veszélyhelyzet és a kijárási korlátozás idején. Ilyenkor nemcsak nehezebb személyi segítséget hívni, de az idős vagy krónikus betegséggel élő látássérült személyek saját érdeke is, hogy minél kevesebb emberrel találkozzanak. Ebben a helyzetben sokszor jöhet jól az online segítségnyújtás.

A Távszem szolgáltatás ebben a nehéz időszakban is folyamatosan, korlátozás nélkül, a már megszokott feltételekkel áll a vak és gyengénlátó igénylők rendelkezésére. A Távszem operátorok biztonságos munkavégzése folyamatosan biztosított, munkatársaink továbbra is a hét minden napján, napi huszonnégy órában fogadják hívásaikat és segítséget nyújtanak felmerülő mindennapos nehézségeik megoldásában. Most is nyitott a lehetőség a regisztrációra akár egyesületi tagként, akár az MVGYOSZ tagegyesületeinél tagsági jogviszonnyal nem rendelkező látássérült személyek számára.

A regisztrációval és a szolgáltatással kapcsolatos további információk a tavszem.hu honlapon olvashatók.

Tájékoztatás az MVGYOSZ ügyfélszolgálatáról és a szolgáltatások működtetéséről

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége telephelyén a személyes ügyfélfogadás szünetel, de a szövetség vezetősége és munkatársai fontosnak tartják, hogy ezen időszak alatt elérhető legyen az ügyfélszolgálat és korlátozott módon a szolgáltatások is.

Tájékoztatjuk önöket, hogy az MVGYOSZ csak telefonos és e-mailes megkereséseket tud fogadni a személyes félfogadás szünetelése alatt. Kérjük önöket, hogy az ügyfélszolgálatot elsősorban a mobiltelefonos elérhetőségén keressék (telefonszám: +36(30)505-2867), e-mailben pedig az mvgyosz.hu oldalon található űrlap segítségével tudják felvenni velünk a kapcsolatot.

A szövetség szolgáltatásai korlátozott módon működnek, így a segédeszközbolt és a hangoskönyvtár csak e-mailes rendeléseket tud fogadni, és pos-

tai úton tudja kielégíteni az igényeket. Részletes tájékoztatást a honlapon, a szolgáltatáshoz tartozó hivatkozások alatt olvashatnak. A Távszem szolgáltatás zavartalanul működik, az operátorok nagyon várják az önök hívásait a mostani nehéz időszak alatt is. A Braille-ben készülő újságok és a sík Vakok Világa esetében további kormányzati korlátozásokig nem lesz változás, azt minden előfizető időben megkapja a megszokott módon.

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Otthonról is Okosklub

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége fontosnak tartja, hogy a vészhelyzet alatt is segítséget adjon a digitális világban történő eligazodásban. Ezért az Okosklub munkatársa több csatornán is elérhető.

A vészhelyzet alatt a látássérült emberek információhoz jutása, tájékoztatása elsősorban és legkönnyebben a digitális eszközökön keresztül valósul meg. Nem mellesleg egy fontos távsegítség is így érhető el, a Távszem. Ezek használata nem minden esetben egyértelmű, főként azoknak, akik csak most kezdtek el ismerkedni az okostelefonok, a számítógépek használatával. Az MVGYOSZ felismerte és kiemelten fontosnak tartja, hogy a már évek óta működő és népszerű Okosklub szolgáltatása elérhető legyen ebben az időszakban is. Így Berkó Norbert minden kedden és csütörtökön 9-12 óra között hívható skype-on, illetve az mvgyosz.hu oldalon található űrlap segítségével is feltehetik kérdéseiket munkatársunknak.

Skype elérhetőség: okosklub@mvgyosz.hu, vagy +36(30)505-8240.

Fontos hangsúlyoznunk azt is, hogy nemcsak látássérült felhasználók kérhetnek segítséget Norberttől, hanem olyan családtagok, barátok, munkatársak, ismerősök is, akiknek közvetlen közelében látássérült személy él, és segítséget szeretnének nyújtani neki a digitális eszközök használatában.

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Vásároljon e-mailben a segédeszközboltból

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének segédeszközboltja továbbra is várja e-mailben a megrendeléseket.

Az MVGYOSZ segédeszközboltja személyesen ugyan nem látogatható, de az e-mailben leadott megrendeléseket az átutalást követően tudjuk teljesíteni. Az mvgyosz.hu oldalon található árlistából ki lehet választani a szük-

séges segédeszközöket, és a főoldalon található űrlap segítségével meg is tudja rendelni azokat. Ezt követően munkatársunk elkészíti a számlát, melyet e-mailben elküld önnek, és a kiegyenlítést követően postázzuk a termékeket. A posta ingyenesen szállítja a segédeszközöket. Fontos tudnivaló, hogy a NEAK felé is le tudjuk adni az igényeket, ha postán megküldik a szükséges dokumentumokat. Nagyon sok praktikus konyhai eszköz és egyéb beszélő termék közül választhatnak. A honlapon található árlistát folyamatosan bővítjük, így az aktuális árakat és termékeket tartalmazza a táblázat.

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Távoli jogi tanácsadás

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége ingyenes jogi tanácsadással várja a látássérült személyeket és hozzátartozóikat telefonon és e-mailben.

Az MVGYOSZ munkatársa, dr. Stefán Sándor jogász a személyes ügyfélfogadás szünetelése alatt is hívható. Telefonon és e-mailben várja a megkereséseket. Jogi tanácsadást látássérült személyek és azok hozzátartozói kérhetnek. A jogász minden hétfőn, szerdán és pénteken 9:00 és 15:00 óra között várja a telefonos megkereséseket.

Telefon: +36(30)195-4298.

E-mailt az mvgyosz.hu oldalon található űrlap segítségével írhatnak.

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

VV-vasárnap - Újságkivágások az MVGYOSZ hivatalos lapjának elmúlt 80 évéből

Múltidéző sorozatot indítunk az MVGYOSZ Facebook oldalán a Vakok Világa folyóirat elmúlt 80 évéből. A vasárnaponként megjelenő „újságkivágások” felidézik a vak és gyengénlátó emberek érdekképviselőinek hazai történetét és a látássérültek mindennapjait.

Sokan vagyunk, akik több évtizede csak VV-ként emlegetjük a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége hivatalos lapját, a Vakok Világát. Az 1938-ban útjára indult folyóirat lapszámai nem csupán a látássérült emberek érdekképviselőinek izgalmas történeti forrásai, hanem érdekes és hiánypótló kordokumentumok is.

A Vakok Világa folyóirat különlegessége, hogy az első évfolyamokat kizárólag Braille-írásban adták ki, így azok az ép látású érdeklődők számára leg-

feljebb a vakok pontírását ismerő személyek felolvasásában voltak hozzáférhetőek. Később ez a „diszkrimináció” megszűnt a normál nyomtatású változat megjelenésével, ma pedig már felolvasva és elektronikus úton is elérhető az újság.

Sztakó Krisztina, a VV jelenlegi szerkesztője kitartó munkával kutatja fel a 30-as és 40-es évek fennmaradt

lapszámait az Országos Széchényi Könyvtár munkatársainak segítségével és írja át elektronikus formába azok anyagát. Neki köszönhetően ezek az írások nemcsak fennmaradnak az utókor számára, de a korábbinál lényegesen szélesebb körben is hozzáférhetővé válnak.

Napjainkban, mikor számos médium archívumának anyaga válik elérhetővé a nagyközönség számára, úgy gondoljuk, mi sem fukarkodhatunk e gazdag kortörténeti forrás gyöngyszemeivel. Ezért 2020 áprilisától minden hét vasárnapján megosztunk olvasóinkkal egy-egy érdekes cikket, tanulságos vagy elgondolkodtató idézetet, izgalmas korabeli eseményről szóló beszámolót, vagy egyéb csemegét hivatalos lapunk elmúlt 80 évéből.

A VV-vasárnap rovatot az MGVYOSZ Facebook oldalán követhetik minden vasárnap délelőtt.

A szövetség Facebook oldalának linkje:

<https://www.facebook.com/mvgyosz/>

Jó olvasást, izgalmas múltidézést kívánunk!

Németh Orsolya

Társas barangoló

Kapitány a fedélzeten 2. rész

A hajózás olyan tevékenység, ahol a szükséges ismeretek elsajátításának útja fele részben tanulás, míg a másik fele a tapasztalatokból származik. Minél több időt tölt valaki a fedélzeten, – akár passzív módon is –, annál több tapasztalatra tesz szert a különböző helyzetekre és azok lehetséges megoldásaira.

dásaira vonatkozóan. Mind mások vagyunk, így a hajózásaink maguk is affélék, amilyenné a kapitány és a legénység igénye, tapasztalata alakítja azt.

Van, akinek a versenyzés a szenvedélye, ez biztosítja akár az adrenalint, akár a sikerélményt, hajó és habitus függvényében. Olyanok is vannak, akik a partközeli vizeket kedvelik, ebben találják meg a hajózás örömét és nyugalját, legyen az akár csak egy félnapos – egynapos kirándulás a Balatonon vagy akár a tengeren egy kikötő közelében. Fűszerezheti ezt egy jó fürdés vagy búvárkodás, távolabb a zsúfolt strandtól, vagy akár napozás, horgászat a fedélzeten.

Számomra az igazi élményt a túrahajózás jelenti, amikor egy hosszabb utazás során eltűnik a part és ezzel együtt hátrahagyja az ember a szárazföldi életet. Van, akit a part látványának hiánya megriaszt, vagy aki nem mer részt venni egy kellemes nyílt tengeri fürdőzésben, mert a gyakran sokszáz méteres mélység félelmetes a számára. Ha belegondolunk, majdhogynem teljesen mindegy, hogy 5 méter vagy ötszáz méter a mélység – ha valaki tud úszni, akkor az nem függ a mélységtől, míg, ha valaki tud hajót vezetni és navigálni, akkor azt ködben, esőben, csillagtalán éjszakán, vagy a parttól távol is ugyanúgy kell csinálni. Ezeknek a kérdéseknek a titka és így a nyílt tengeri hajózásnak is a kulcsa a bizalom és a hit. Hinni és bízni kell a hajóban, hogy elvisz oda, ahova menni szeretnék, és elviseli az út során a természeti erők kihívásait. Hinni és bízni kell a legénységben, az útitársakban, hogy a jó dolgokat és az esetleg előforduló nehézségeket is egymást támogatva, együtt éljük meg és közös kalandjainkra később örömmel emlékezünk. Illetve – talán a legfontosabb – a kapitánynak bíznia kell magában, a tudásában és a megszerzett tapasztalataiban, hogy jól tervezi meg az utat, hogy az időjárás szeszélyeit jól tudja kezelni, és hogy a hajót és a legénységet is magabiztosan tudja irányítani.

Ahogy már említettem, a hajózás egyik legfontosabb eleme kalandjaink, örömeink, élményeink állandó helyszíne és szereplője maga a hajó. De milyen is az a hajó, amivel kényelmesen és biztonságosan kalandozhatunk a tengeren?

A hajózás, a hajóépítés egyidős az emberiséggel. Ahogy fejlődött a technológia, ahogy a vágyak tere kitért és a tengerek, óceánok egyre több ember számára váltak elérhetővé, úgy fejlődtek a hajóépítés módszerei, alkalmazott anyagai is. Manapság egy tengeri vitorlás jellemzően laminált szerkezetű, rétegekben egymásra épülő, műgyantával átítatott üvegszövetből készül, ami egy szendvicsszerkezetet képezve relatíve vékony, de erős és rugalmas, tartós megoldás. Ha meg is sérül, ez a kivétel viszonylag könnyen

nyen javítható, így népszerű a tengeri vitorlázók körében. A versenyzésre használt hajók esetében egy plusz szempont a súly, ebben az esetben ugyanezzel a technológiával, de üvegszövet helyett karbonszálakból szőtt szövetszerkezettel és önálló szálakkal alkotják meg, így jóval könnyebb, vékonyabb, de erős és ellenálló héj jön létre, lényegesen magasabb ár mellett. A műanyagok mellett jelentős számban találunk acélból, alumíniumból épített hajókat is. Nehezebb, robusztusabb megoldások ezek, de tartósabb és az ütközéseket jobban tűrő szerkezetek, ugyanakkor karbantartásuk, gondozásuk több figyelmet, szakértelmet igényel. Számos egyéb alapanyagból készülhet még hajó, de az említett anyagok a modern hajóépítés teljes palettájának javát lefedik.

A hajótest úszik a vízen, biztosítja a munka és életteret a hajós számára. Főbb részei a fedélzet, melynek lényeges elemei a kormányállás és az árboc, illetve a fedélzet alatt a hajótest belsejében találhatóak a kabinok, a szalon, a konyha, mosdó- és fürdőhelyiség, a motortér, esetleg raktárhelyiség. Mind a fedélzeten, mind a hajótest belsejében számos kisebb-nagyobb tároló rekesz található, amiben a mindennapi élet eszközeit, a hajó készleteit helyezzük el.

A kormányállásból vezetjük a hajót, szemléljük a tenger végtelen csodáját, innen állítjuk a kötélzet segítségével a vitorlákat. Emellett, teret ad a beszélgetéseknek, a napfürdőzésnek, elmélyült olvasásnak vagy zenehallgatásnak, a karbantartási munkáknak és a tanulásnak, illetve, ha kellemes az idő, akkor itt is étkezünk. Amikor a napsütés bántóan erős, kinyitjuk a bimini névre hallgató árnyékolót, illetve, ha a hullámokba belecsapó hajóorr keltette vízpermet, vagy esetleg a szél zavaró lenne, akkor felhajtjuk az esővédőt, így a kormányállás védett az elemekkel szemben, és biztonságos körülményeket teremt, legyen akár egy hevesebb vihar, vagy szakadó eső.

A fedélzet a mindennapi élet helyszíne, de hogyan is telik egy nap a hajón? – folytassuk ezzel!

Újság az újságban

Home office és távoktatás - Így segít a Windows a gyengénlátó felhasználóknak

Az utóbbi hetekben valószínűleg mindannyian több időt töltünk a számítógép előtt, még fontosabbá vált tehát, hogy azt komfortosan és akadálymen-

tesen használhassuk. Alább gyengénlátó olvasóinknak adunk pár hasznos tippet a Windows10 operációs rendszer használatához.

Napjainkban sok gyengénlátó felnőtt dolgozik home office-ban, illetve több száz általános és középiskolás diák tanul otthonról, távoktatásban, számítógép használatával. A gyengénlátó felhasználóknak fontos, hogy a képernyőn megjelenő információk könnyen észlelhetőek, jól olvashatóak és egyértelműek legyenek, miközben a szem elfáradását is meg kell előzni. Ezt a célt szolgálják az olyan, a legtöbb operációs rendszerben már gyárilag elérhető kiegészítő lehetőségek, mint a nagyítás, a kontrasztos megjelenítés vagy az egérmutató méretének és színének egyedi igényekhez igazodó beállítása. További kiegészítésként olykor hasznos lehet a képernyőolvasó szoftverek alkalmazása is, különösen hosszabb szövegek elolvasásához vagy a fáradt szem pihentetésének idejére.

De hol és hogyan állíthatjuk be ezeket a segítő funkciókat a Windows10 operációs rendszerben?

A Vezérlőpultban a jobb felső sarokban található „Megtekintés a következő szerint” feliratú legördülő listából a „Kategória nézetet” kiválasztva jelenik meg a „Könnyű kezelés” menü. Ezen belül van egy menüpont: „A Windows ajánljon beállításokat” néven. Ha ezt kiválasztjuk, megjelenik egy öt témakört felölelő kérdőív, amiben megjelölhetjük, hogy milyen nehézségünk van a számítógép használata során. Az öt témakör: látás, kézhasználat, hallás, beszéd, gondolkodás (pl. koncentrációs zavarok). A megfelelő válaszok megadását követően a Windows, a bejelölt válaszok alapján, felajánl egy sor funkciót, amik megkönnyítik számunkra a Windows használatát. Ezeket ekkor rögtön be is állíthatjuk.

A kifejezetten gyengénlátó felhasználók számára hasznos kiegészítő lehetőségek:

A Windows egy helyre gyűjti ezeket a beállításokat, ezek a Start menü – Gépház – Könnyű kezelés menüben bal oldalon találhatóak.

1. Kijelző

Itt beállíthatjuk, hogy hány százalékkal jelenjenek meg nagyobbban a képernyő elemei, de nagyíthatunk csak a betűméreten is. Állíthatunk a fényerőn, kikapcsolhatjuk a háttérét, a Windows animációit és az átlátszóságot.

2. A kurzor és a mutató mérete

Beállíthatjuk az egérmutató és a kurzor méretét, amely a szövegszerkesztőkben jelzi, hogy éppen hol állunk a szövegben. Ezeknek a színét is megválaszthatjuk: lehet fehér, fekete vagy inverz (sötét alapon világosan jelenik meg és fordítva).

3. Nagyító

Itt lehet be- és kikapcsolni a nagyítót, amire van billentyűkombináció is: Windows billentyű + pluszjel. Kikapcsolás: Windows billentyű + Esc. Itt találunk továbbá számos egyéb beállítást a nagyítóra vonatkozóan, pl. a nagyítás mértéke, illetve hogy automatikusan elinduljon-e.

4. Színszűrők

Be lehet állítani, hogy milyen színszűrőt szeretnénk használni: Inverz (megfordítja a képernyő színeit), Szürkeárnyaltos és Inverz szürkeárnyaltos. Illetve van három szűrő színvakok vagy színtévesztők számára is, egy kör alakú színskálával, amin rögtön lehet látni a szűrők hatását. A színszűrőknek is van billentyűkombinációja: Windows billentyű + Control + C.

5. Kontrasztos megjelenítés

Itt lehet be- és kikapcsolni a kontrasztos megjelenítést, valamint be lehet állítani a színösszeállítást. A kontrasztos nézet billentyűkombinációja: Alt + bal oldali Shift + Print Screen.

6. Narrátor

A Narrátor a Windows beépített képernyőolvasója. Itt van lehetőség a Narrátor bekapcsolására, illetve itt találhatóak a beállításai is, pl. az automatikus indítás, a beszédhang, beszédtempó, stb. A Narrátor billentyűkombinációja: Windows billentyű + Control + Enter.

Figyelembe ajánlunk továbbá egy egyszerű, de a gyengénlátó felhasználók számára igen hasznos segédprogramot. Ez a PointerFocus, amely egy kört rajzol az egérmutató köré, így az könnyebben észrevehetővé és követhetővé válik. Bár a program angol nyelvű, a telepítése nagyon egyszerű: mindössze el kell fogadni a szerződési feltételeket és a telepítési folyamat során mindig a „Tovább” gombra kell kattintani. A program indítása után rögtön megjelenik a kör az egér körül, amelynek a színe változtatható a beállításokban.

Letöltő link a telepítőhöz:

<https://hu.vessoft.com/software/windows/download/pointerfocus>

További hasonló információkért kövessék folyamatosan az Okosklub híreit, szükség esetén pedig bátran kérjenek segítséget Berkó Norbert kollégánktól, az Okosklub munkatársától, aki a személyes félfogadás szünetelése alatt online módon elérhető.

Németh Orsolya

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Thököly út 105..**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

KORMÁNY

INFORMÁCIÓ

**TÁJÉKOZÓDJON
HITELES
FORRÁSBÓL:**

koronavirus.gov.hu

VIGYÁZZUNK EGYMÁSRA!

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.